

„...az olvasmányaimból azt szűrtem le, hogy hozzám akkor is Luther felfogása állna a legközelebb, ha nem lennék evangélikus. Mikor ezt felismertem, hihetetlen boldogság volt számomra, hogy evangélikus vagyok!”

► Bőrbé vésett hitvallás – 5. oldal

„A föld egy tőlünk távol eső pontján, a Csendes-óceán kolumbiai partvidékén élnek keresztények, akik biztosak benne, hogy nem kerülnek a mennyországba.”

► És ha a paradicsom a földön lenne? – 8. oldal

„Ha élő a gyülekezet tagjainak a hite, akkor az minden tekintetben – így az épületeken is – meglátszik, és a szép, otthonos környezetet könnyebben tekintik bárki lelki otthonának.”

► Beszélgetés Verasztó Jánossal – 10. oldal

Három a lelkész ► 3. oldal

„Ece quam bonum...” ► 4. oldal

Köszönet a (nagy)családért ► 4. oldal

Erősz és a Messias ► 5. oldal

Melléklet: evangélikus egyetemi lelkészségek ► 6–7. oldal

Evangélikus szálláshelyek a neten ► 11. oldal

SEMPER REFORMANDA

„Miért ne volnánk mi is az egyház, akik éppúgy meg vagyunk keresztelve, mint ti, tanítunk, prédikálunk, bírjuk a sacramentumokat, hiszünk, imádkozunk, szeretet van bennünk, reménykedünk és szenvedünk, inkább, mint ti. [...] Bizonyosan az az igazi egyház, mely Istennek ígéje szerint cselekszik, és emiatt szenved, ahogyan mi teszünk, akik senkit nem gyilkolunk, sem Isten ígésétől el nem tántorítunk.”

► Luther Márton: Intés az ágostai birodalmi gyűlésen egybegyűlt papokhoz (Rajter János fordítása)

SCHOLZ LÁSZLÓ

Meglankadt bibliaolvasókhöz

Feltöltik a forgalmas áruházak üres polcait éjjel. Micsoda szürke, észrevétlen munka a reggeli vásárló szemével. Magától értetődik: van minden, mit szem kíván, ami szükséges. Üres polcokon hasztalan keresne bármit is reggel, aki éhes.

Nem feledkeztl-e meg, hú lélek, a sűrűn esedékes feltöltésről? Fogy ám a hit is, ha használják, a szeretet, mely mindig is pazarló – s máris hiányt mutat a mérleg.

Meggyűjtött kincs beadatánál takarékosan hosszú időre? Hiú ábránd, nem tart soká, s hogy véges-végig tartana, még gondolatnak is dőre.

Csatorna légy, mely forrásból merít, apadhatatlan forrásból, az örök Igéből! A csatorna csupán közvetít, de nem fukar, vígan üresedik, hisz folyton-folyvást megtelik az írások friss élő vízből!

A miskolc-belvárosi evangélikus templom oltára előtt: Gryllus Dániel, Gryllus Dorka és Gryllus Vilmos

A minőségi zene, a közösség és az Istennel való találkozás ünnepe

Ökumenikus istentisztelet a Kaláka fesztiválon

► Egy híján harminc esztendeje gyűlnek össze a folkzene rajongói Miskolcon, hogy néhány napra bevegék a diógyőri várat. Idén július 11. és 13. között került sor a Kaláka fesztivál színvonalas rendezvényére, amelynek egyik záróprogramja ez az alkalommal is a belvárosi evangélikus templomban tartott ökumenikus istentisztelet volt – a fesztivál művész vendégeinek közreműködésével. Dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök hirdetett igét az ünnepi együttléten, amelyet július 20-án (délután 10 órától) a Duna Televízió felvételről közvetít.

„Ezen az istentiszteleten három dimenziója van az ünneplésnek: a minőségi zene, a közösség és az Istennel való találkozás örömmünepét élhetjük át” – fogalmazott köszöntőbeszédében Laborci Géza nyíregyháza-kertvárosi evangélikus lelkész.

Ami a minőségi muzsikát illeti, abból a Kaláka együttes, a Franciaországból érkezett Miqueu és Baltazar Montanaro, Kobzos Kiss Tamás, Vedres Csaba, a felvidéki Kor-Zár együttes, a spanyolországi Tradere együttes, Lovasi András és Heidl György, az amerikai Karen Carrol és Halmos Béla jóvoltából kaphatott ízelítőt a gyülekezet. A Kaláka fesztivál művészeti vezetőjének – Gryllus

Dánielnek – és testvéreinek, Vilmosnak a zenei kísérete jól kiegészítette az ünnepi liturgiát is, amelyben Csomós József református örömmünepét élhetjük át” – fogalmazott köszöntőbeszédében Laborci Géza nyíregyháza-kertvárosi evangélikus lelkész.

A közösségi együttléten és az Istennel való találkozás öröme fogalmazódott meg Fabiny Tamás prédikációjában. A püspök Mt 18,19–20 alapján elemezte azt a jézusi ígéretet, hogy ha ketten vagy hárman összegyűlnek az ő nevében, az elég ahhoz, hogy ő is közöttük legyen. „Mily gyönyörűség, íme, lásd, amikor az atyafiak együtt muzsikál-

nak” – idézte Sumonyi Zoltán zsolttápra-rafraízását. A jézusi ige is az összhangra, az ő nevében való összegyűlésre buzdít. „A kaláka szó éppen az összefogást, egymás segítségét jelenti. Ez a fesztivál, benne a mai istentisztelet is erre ad példát” – fogalmazott az igehirdető. S valóban, a tele templom padsoraiban az evangélikus, a református és a katolikus hívek jól megfértek testvéri közösségben a Kaláka fesztivál – színes karizmatikus viselő – résztvevőivel.

A fesztivál zárónapján nemcsak az evangélikus, de az ortodox templom is szélesre tárta kapuit. Ez évben ugyanis jótékonyági céllal ennek a templomnak a javára szolgált meg a muzsika hangja: Sumonyi Zoltánnak a Pál apostol levelei alapján írt verseit Gryllus Dániel megzenésítésében a zeneszerző és Halmos Béla adta elő. A dallamok felcsendülése előtt Fabiny Tamás püspök rövid előadásban emlékezett meg a kétezres esztendővel ezelőtt született apostolról.

■ BODA ZSUZSA

Határok elé

Valami harsány köszöntőfélélt kellene írnom a Szélrózsa 7. országos evangélikus ifjúsági találkozó elé, mint tettük a három legutóbbi fesztivál esetében. A tapasztalat azonban visszafogottságra int. Mert bár szerkesztőségünk – két fotóssal megerősítve – idén is csaknem teljes létszámban jelen lesz a találkozón, és persze lapunk aktuális számából is bőven visziünk magunkkal extra példányokat, már tudjuk, hogy e sorokat legkevésbé a rendezvény helyszínén tartózkodók olvassák majd. Miért is tennék, hiszen július 16. és 20. között a példátlan programbőségben ugyan ki nek lenne kedve újságolvasással mulatni az időt?

Azokhoz szölok tehát inkább, akik nem tudnak vagy nem akarnak elmenni a közszegi „hosszú hétvégére”. Mindenekelőtt azokhoz, akik fenntartásokkal, netán ellenérzésekkel viseltetnek a két-évenkénti ifjúsági rendezvény iránt. Azokhoz, akik (és tudom, hogy ők sincsenek kevesen) azt, hogy egyházunkban hivatalos támogatást élvez egy „efféle” megmozdulás, kifejezetten nehezményezik. Kérem szépen: ne tegyék! A Szélrózsa születésétől fogva végigkísérők a megmondható: ezek a találkozók összes esetleges hibájuk, hiányosságuk ellenére sem tudnak rosszul sikerülni.

Nem csupán azért nem, mert a Szélrózsaikon statisztikailag is több evangélikus van együtt, mint egyházunk bármely más országos rendezvényén. Nem csupán a példátlanul gazdag programkínálat miatt. Nem, nem. A Szélrózsa alapvetően azért nem tud – az óhatatlan problémák és színvonalbeli egyenlenségek ellenére sem – rosszul „elsülni”, mert sikeréért egynél biztosan többen imádkoznak, és mert két-három főnél biztosan többen jönnek el rá az Úr nevében. És mert a hónapokkal ezelőtti kezdődött előkészítő, szervezőmunka sem nélkülözhetette Isten áldását.

A magyarországi evangélikus élet valóban ünnepi eseményre szokott esélyt adni ez az öt nap, és – főszerkesztőként némi önkritikával teszem hozzá – talán az Evangélikus Életben is épp ezt a rendezvénysorozatot szoktuk tudni a leghitelesebben dokumentálni (noha sejtjük, hogy a szervezők nyilván idén is elmulasztják majd médiatámogatásukat említeni lapunkat...).

Az idei Szélrózsa a Határok nélküli címet viseli. Sokunkban „a Hortobágy poétája” tudatosította, hogy az ifjúság hónapja a március. A Szélrózsa jóvoltából azonban tudjuk, hogy a magyarországi evangélikus ifjúságé viszont – legalábbis két évente – a július. Az Ady-parafraízis tehát valahogy így szól: „Július van s határtalan az élet.” Az örök élet reményességében osztozók számára mindenképp.

■ T. PINTÉR KÁROLY

Vegyük őket a szívünkre!

Piliscsabán tartotta konferenciáját az Evangélikus Külmisziói Egyesület

► Mit jelent ma a külmiszió egy globális világban? Talán éppen azt, amit a címbéli felszólítás kifejez: nem élhetünk a magunk sorsába bezárkózva. Ki kell tártani ablakunkat testvéreink előtt, akik szerette a világban élnek. Nem elegendő tudni róluk, gondolataikat, örömeiket szívünkre kell vennünk, hogy igazán közösségben legyünk velük.

A július 6. és 9. között rendezett külmisziói konferencia során sokszor elhangzott ez a felhívás. Kikről is van szó? Ázsiákról, akiknek még nincs anyanyelvű Bibliájuk; szomjazó arab testvéreinkről Szomáliában; éhező utcagyerekekről; AIDS-árvákról Kenyában... Ma is van aktualitása Jézus szavának: „...amikor megtet-

tétek ezeket akár csak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.” (Mt 25,40) Nem zárkozhatunk el a rászoruló elől azzal, hogy nekünk sem könnyű. Az a mintegy kilencvenfős közösség, amely-

Bálint Anikó és Márton maszaj népviseletben

nek majdnem fele tizenhat év alatti volt, valóban komolyan vette ezt a felszólítást. Nagy figyelem kísérte a misziói munkáról szóló beszámolókat, különösen az árva gyermekek sorsát bemutatókat.

A piliscsabai konferencia témája ez volt: Isten háza népe vagyunk (Ef 2,19). A megnyitón B. Pintér Márta, az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) lelkes elnöke hangsúlyozta, hogy Isten nem tömegekben gondolkodik, számára minden egyes ember fontos.

A munka két csapatban folyt; a gyerekek ismét saját misziói programon vettek részt. Bár sajnálatos módon több alapító tag egészségi okok miatt hiányzott, mégis a fiatalok bekapcsolódása jelzi, hogy van igény a jövő nemzedékben a misziói szolgálat vállalására és támogatására.

► Folytatás a 3. oldalon

Szélrózsa-fotópályázat

Ahol a határ... De hol is? A szemed és a fényképezőgép objektívje között? A gép és a lencsevégre kapott téma között? Netán a fotós és a képet szemlélő között? Ha elég jó vagy, akkor ez utóbbit felejtisd is el, és légy te az, aki a legjobban visszaadja a Szélrózsa fesztivál hangulatát egy fényképpel. Hogy más is azonnal érte. Hogy érezze, milyen is lehetett Kőszegen július 16. és 20. között...

Töltsd fel a találkozó alatt készített legjobb fotóidat kedd (július 22.) reggelig a myFotósuli anyagai közé (ehhez nyilván regisztrálnod kell a myLutheren), és ezzel rögtön részt is veszel az Evangélikus Élet és a myLuther közös fotópályázatán. A multhatatlan hírnévén túl pedig valami ajándékot is kitalálunk neked, ha te vagy a legjobb, és fotódat az Evangélikus Élet következő száma is közli.

Ahol a határ, ott kezdődik a szabadság. Ugorj bele! Merj többet látni!

myFotósuli

mersz többet látni?

A BIBLIA ÉVE

Lukács evangéliuma – a szegénység

A hagyományok szerint Lukács az egyetlen nem zsidó származású szentíró az Újszövetségben. Korának görög történetírói szokása szerint igyekszik is számot adni evangéliumának céljáról és keletkezési körülményeiről – rögtön műve elején, az ajánlásban.

Lukács nem érzi magát az első tanítványi nemzedékbe tartozónak, ugyanakkor kellő önértéssel állítja, hogy ő „mindennek pontosan utána járt”. A képzett és a történelmi események iránt is erősen érdeklődő orvos arra törekszik, hogy Jézus Krisztust és a személyében eljött üdvösséget elhelyezze saját kora történelmének koordináta-rendszerében.

A Jézus által képviselt isteni hatalom ellentétéként látjuk a birodalmi politika potentátjait, s a Jézus által hirdetett evangélium mellett megjelennek a kortársak sokféle vallási (tév)képzetei is. Közben az „isten” Augustus császárból az emberek a vértel szerzett, ingatag béke megteremtőjét ünnepelték, Jézus csendben, a birodalom legtávolabbi szegletében a valódi békét hozta el azoknak, akik készek voltak elfogadni.

A szegények és a kiközösítettek Jézusa

Lukács (Mátéhoz némiképp hasonlóan) nagy súlyt helyezett evangéliumában arra, hogy Jézus a szegények, a társadalmilag lenézettek, az etnikai vagy vallási okokból diszkrimináltak Megváltójaként jött el közeink. Ennek a szemléletnek jó példája az, ahogyan előtérbe kerülnek a lenézett pásztorok, a betegek, vagy ahogy Jézus megkülönböztetett figyelmet fordít a nőkre, akik ebben a korban különösen is megvetettek, alacsony társadalmi helyzetűek voltak.

Jézus anyja, Mária, Anna prófétanő vagy a naini özvegy mellett meglepően sok asszony kíséri Jézust végig élete és különösen szenvedése során. Mintha ezzel is fel akarná hívti Lukács a figyelmünket arra, hogy a tanítványi lét egyszersmind szakítás a világban uralkodó kegyetlen, megbélyegző értékrenddel, és egy egészen új közösség létrejöttével jár.

Napjainkban a tolerancia (a mások iránti „türelem”) szinte kötelező érvényű elvvé vált, bár jobbára csak a szavak szintjén, hiszen talán soha nem volt ennyi másoktól türelmet kérő és hiába váró „vesztésük” a felgyorsuló társadalmi folyamatoknak, mint éppen ma. A mostani szegények és kirekesztettek iránt mintha nem működne a divatos és kötelező toleranciaelv. A „társadalmi fejlődés” érdekében hagyjuk őket tovább csúszni, egyre jobban marginalizálódni.

Miközben a kereszténységet gyakran – néha jogosan is – éri az intolerancia vádja, teljesen megfellebbezünk arról a toleranciáról, amelyet Jézus gyakorolt és hagyott a tanítványaira. Ez a jézusi tolerancia szereti és elfogadja az embert úgy, ahogyan van, feltételek nélkül a segítségére siet, ha kell. Ugyanakkor kritikus, sőt elítélő is lehet azokkal a nézetekkel, tettekkel vagy azokkal az erőkkel szemben, amelyek méltatlanná tesznek bennünket az ember névre.

► Magyar Bibliatársulat

* myLuther – www.myluther.hu
A hit közös, a többi ráadás...

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 9. VASÁRNAP – Lk 16,1–9

Botrány

A VASÁRNAP IGÉJE

szentesíti minden esetben az eszközt. Lehet ravaszkodni, nem kell a világ balkejként éhen halni, de van egy határ, amelyet nem lehet átlépni – valahol a tisztességes és tisztességtelen között, erkölcsös és erkölcsstelen között. Ezzel szemben a visszatérő úr megdicséri sáfárát ravaszága, okossága, előrelátása miatt.

Mit szólnánk, ha még a kenőpénzt elfogadó ügyintézőt, a 10-20 ezer forintunkat zsebre vágó rendőrt, a közpénzből hatalmat, vagyont gyűjtő brókert, politikust, bankelnököt is tisztelnünk kellene ravaszága, életrevalósága miatt? Ez lenne a „tartsd oda a másik arcodat is, add oda a felsőruhádát is, menj vele kétszer annyi útra” törvénye?

Nem hiszem. Botrányos Jézus példázata, mint ahogy lényegében minden példázata „botrányos”, megütközést keltő. Jézus ironizál, karikíroz – ahogy lényegében minden példázatában teszi. A többi példabeszéd esetében azért nem habarodunk fel, mert az őket lezáró, meghökentető fordulat éppen arról szól, milyen „botrányosan” kegyelmes Isten a

tékozló fiú, az eltévedt juh, a szőlőműn-
kások és a többi esetében.

Ha csak annyi történe a hamis sáfár példázatával, hogy az ezzel kapcsolatos (bár elhallgatott) felháborodásunkat „át tudnánk menteni” mondjuk a tékozló fiú példázatának üzenetére, akkor már nagyon sokat tanulhatunk belőle. Ha ugyanúgy szíven ütne az isteni kegyelem üzenete, mint az e világi igazságtalanság paródiája, akkor talán igaz lenne ránk, hogy először az Isten országát keressük, és minden mást ráadásra várunk meg.

Ha meg tudnánk fogalmazni, hogy ugyanolyan igazságtalan, lehetetlen, elképzelhetetlen Isten irgalmassága, mint az, hogy ezt a sáfárt megdicsérje ura, akkor végre valóban igaz megütközést keltene Isten „lehetetlen” kegyelme.

Ha a végső botrányt a kereszt botrányában látjuk, és nem az e világi sikerkasztók, korruptak, pénzügyi visszaélők esetében, akkor valóban azt értelnék meg, amiért Jézus egyáltalán szó-lásra nyitotta a száját, amiért testté lett, amiért meghalt és feltámadt.

■ KENDEH K. PÉTER

Imádkozzunk! Urunk, az igaz megütközésért kérünk. Hogy az fájjon, milyen utat kellett bejárnod értünk. Hogy az fájjon, milyen lehetetlen irgalmat elnyerni. Hogy az fájjon, ami nekéd fájt: távol vagyunk tőled. Ámen.

Oratio œcumenica

Kegyelmes mennyei Édesatyánk! Hálát mondunk neked minden ajándékodért. Először is igédért, szavadért, ahogyan egykor és ma is megszólítasz, hívsz és összegyűjtesz valamennyiünket. Hálát mondunk Fiadért, Krisztusért, aki ma is élő Úrként akar jelen lenni életünkben. Hálát mondunk Szentlelkedért, akit ma is küldesz, hogy hitet és közösséget teremtsen bennünk és közöttünk. Hálát mondunk szeretetedért és hűségédért, hogy nem elfordulsz tőlünk, bűnösök-től, hanem megmenteni akarsz, eltörölve bűneinket és felkínálva az örök élet ajándékát.

Kérünk, add azt a bátorságot, hogy

szembe tudjunk nézni gyengességünkkel, erőtlenségünkkel, tehetetlenségünkkel, és tudjuk tőled kérni az erőt, a bocsánatot, az új életet. Megvalljuk, sokszor még bűneink felismerése után sem tudunk olyan világosan és határozottan indulni, cselekedni, mint a világ fiai.

Urunk! Könyörgünk hozzád! Erősítsd meg követeidet, hogy hűséggel és engedelmességgel tudjuk képviselni országodat ebben a világban. Kérünk, adj alázatot akkor, amikor embertársaink elé állunk, de bizonyosságot is mindabban, amit ránk bízál, és amit hirdetnünk és mondanunk kell Szentlelked által.

Könyörgünk hozzád ezért a viláért, benne felelős vezetőikért, akiknek újra és újra meg kell tanulniuk, hogy nem élhetünk felelősség és következmények nélkül vissza ajándékaiddal, azzal a Földdel, ahová helyeztél bennünket. Kérünk, taníts meg odafigyelni a mellettünk élőre, és ne engedd elfelejtőnünk, hogy felelősséggel tartozunk érte is.

Könyörgünk hozzád szereteteinkért, közösségünk tagjaiért, ismeretlenekért, akik segítséget várnak vagy nyújtanak. Könyörgünk idős, megfáradt testvéreinkért, azokért, akik magukra maradtak, és azokért, akiknek betegséggel kell megharcolniuk. Könyörgünk a munká-

ban állókért és a munkát keresőkért. Könyörgünk a gyermekekért, fiatalokért és gyermekeket nevelőkért.

Kérünk, add, hogy akik ezen a héten átéltek a veled és egymással való találkozás örömét Kőszegen, maguk is sóvá és világossággá válhassanak ott, ahová küldöd őket. Add, hogy maguk is keressék igéd által a választ arra, hol a határ az élet bizonyos kérdéseiben, és éljék át szereteted határtalanságát.

Kérünk, láttasd meg velünk már életünkben is országod örömét, hogy így tudjunk téged magasztalva élni, egykor pedig veled együtt örvezdeni az örökévalóságban. Ámen.

Jézus a szőlőtő, mi vesszők vagyunk

► Három éve, tavasszal távozott el közülünk a jeles evangélikus igehirdető, lelkipásztor, pedagógus, költő: Scholz László (1911–2005). Egyházunk egyik legnagyobb hatású egyéniségét tisztelhetjük benne, aki nagyszámú teológiai írása és cikke mellett énekeskönyvünk huszonhét énekeszövegének szerzője. A Szentháromság utáni kilencedik vasárnapon is az ő biztató szavai csendülnek fel az istentisztelet graduálénekeiben: **Jézus a szőlőtő, mi vesszők vagyunk** (EÉ 395).

A Szentháromság ünnepe utáni vasárnapokat tartalmi sokféleség és gazdag mondanivaló jellemzi. Látszólag nincs összefüggés az egyes vasárnapok jellegében, mégis átfogja őket egy gondolatív, mely a kegyelem pünkösdi beteljesülésétől az utolsó ítélet felé irányítja figyelmünket, s ezen az úton, a kegyelmi idő vége felé haladva, maga Krisztus kormányozza, pásztorolja egyházát.

A Szentháromság ünnepe utáni kilen-

cedik vasárnapon három igehely ad útmutatást. A hamis sáfárról szóló evangélium (Lk 16,1–9) a megtapasztalt kegyelem gyakorlására buzdít; az epistola (1Kor 10,1–13) az elbizakodott korinthusbeliek példáján keresztül óv a parázna-ság és a bálványimádás bűnétől; a harmadik ige pedig az istentisztelet graduálénekeiben (főénekeiben) hangzik fel: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbenem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt...” (Jn 15,5)

Ha figyelmesen átolvassuk Scholz László énekeszövegét, láthatjuk, milyen hűen megtartotta a szerző az evangélium gondolatmenetét és szimbolikáját, hiszen az ének négy strófájában szinte pontosan követhető az igehely első négy verse. A versszakok rövidege ellenére a szövegíró mégis olyan magvasan és közhírhözően magyarázta meg a szőlőtő és szőlővessző metaforáját, hogy az az egyszerű ember számára is jól megérthető.

Scholz László költeményét énekeskönyvünkben a *Jézusom, Krisztusom* kezdetű ének (EÉ 381) dallamával találjuk meg, mely egy 18. századi szlovák eredetű népének. Egy olyan kor termése,

amelyben a késő barokk és a bécsi klasszicizmus a gyülekezeti énekköltésre is kifejtette hatását. Ezeket a zenei stílusjegyeket leginkább a kifejező s a szöveg hangulatát aláfestő dallamvonásban ismerhetjük fel.

Talán a kedves olvasó is megfigyelte már, hogy vannak olyan dallamok énekeskönyvünkben, melyeket dúdolva a kísérő harmóniak is rögtön fülünkben csengenek. Meglehető, ez csak annak a következménye, hogy népszerűbb énekeink orgonakíséretét már kitörölhetetlenül belevestük emlékezetünkbe. De általában mégis annak köszönhető, hogy ezek a főleg 17. és 18. századi népének apró motívumaikban, dallamfordulataikban egy-egy akkord hangjait rejtik el, s ez az akkoriban divatos barokk és bécsi klasszicizmus hatása.

A 395-ös ének dallama (*Kde jsi muj premilý*) egy kézzel kottázott evangélikus korálkönyvben is megtalálható, melyet a szlovák Adam Skultety 1798-ban Brno városában készített. Ez az orgonisták számára összeállított gyűjtemény fontos mérföldkő volt a város és a térség történetében, hiszen a benne szereplő ötszáznyolc korál a kor zenei szokását

ÉNEKKINCSTÁR

követve számozott basszussal lett lejegyezve. Azaz nem négy, hanem csak két szólam található a kottában: a dallam és a legelső szólam; e fölött pedig számok jelzik, mely másik két hanggal kell meg a kántornak kiegészítenie a kíséretet. Ez a – mai korálkönyvekben már nem használt – lejegyzésmód komoly zenei felkészültséget igényelt az orgonistától.

A Szentháromság ünnepe utáni vasárnapok liturgikus színe a zöld, s ebben az időszakban számos templomban látható a zöld színű oltárterítőn a szőlőtő és szőlővessző hímmintája, alatta az evangéliumi idézettel. Hogy ezt a jézusi „Én vagyok” mondást valódi lényegében is megérthessük, érdemes kézbe venni, olvasni és énekelni Scholz László versét, mellyel a lelkipásztor az egyszerű ember nyelvén szólít meg és tanít meg ma is bennünket.

■ FEKETE ANIKÓ

LAPUNK A VILÁGHÁLÓN A WWW.EVELET.HU CÍMEN OLVASHATÓ.

Három a lelkész – ordináció három helyszínen

► „A Viktória név jelentése »győzelem«. De tudnod kell, hogy nem te vagy a győztes, hanem Jézus Krisztus győzött benned! Jézus győzelméről tanúskodsz” – e szavakkal bocsátotta szolgálatba Balázs Viktóriát a miskolc-belvárosi evangélikus templomban július 14-én dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke.

FOTO: BODA ZSUZSA

Az oltári szolgálatban dr. Varga Gyöngyi, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Öszövetségi Tanszékének docense, valamint Sándor Frigyes, a Borsod-Abaúj-Egyházmegye esperese vett részt.

A püspök az ordinációra szóló meg-

hívón olvasható ige (Zsolt 40,2) alapján prédikált. „Júliusi adventet ünnepelek. Az Isten-várás! De kudarcra van ítélve minden olyan próbálkozás, melyben az ember maga akar Istenhez felkapaszkodni” – fejtette ki. Karinth szavaival élve „csak ő találhat meg engem”.

Balázs Viktória 1978-ban született Miskolcon. Alap- és középfokú tanulmányait Fancsalon és Encsen végezte. 2002-ben felvételt nyert az Evangélikus Hittudományi Egyetemre, a sikeres záróvizsgák után a miskolci gyülekezetbe került gyakorlati képzésre Sándor Frigyes esperes mellé. Péter Jenő fanciai lelképásztor – aki negyven éven keresztül szolgált a településen – indítottságára kezdett fiatalként érdeklődni a teológia iránt. Szándéka szerint lelkészi szolgálá-

tában is az emberi kapcsolatokra – a személyes találkozásokra, beszélgetésekre, a család megtartó erejére – szeretné helyezni a hangsúlyt.

Az ünnepi istentisztelet után Szilágyi Pál, a fanciai gyülekezet felügyelője, majd Varga Gyöngyi köszöntötte a frissen ordinált lelkésznőt, az egyházmegye és a miskolci gyülekezet nevében pedig Sándor Frigyes esperes mondta el jókívánságait. Az egyházkerület vezetésének képviselőjében Fabiny Tamás egy beteg-úrvacsorázató készletet – melyet minden felavatott lelkészünk megkap – adott át, felhívva a figyelmet arra, hogy ma a lelkészi munka egyik sarkalatos pontja a betegek, az idősek és a családok látogatása.

■ CZÖNDÖR ISTVÁN

Vegyük őket a szívünkre!

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az esti evangélicizációkat Pintér Károly nyugalmazott lelkész tartotta a nagy vacsora példázata alapján (Lk 14). Kiemelte, hogy amíg nem hallottuk Isten hívását, addig nem vagyunk felelősek érte, de ha megszólított minket, akkor a miénk a felelősség, hogy elfogadjuk vagy elutasítjuk a meghívást. A reggeli bibliatanulmányokon Németh Mihály békéscsabai lelkész beszélt Jézus családjáról, az együttélés jó rendjéről, valamint egymás szeretetéről.

Hétfő délelőtt dr. Hubert Gabriella, az Országos Evangélikus Könyvtár tudományos munkatársa tartott előadást a magyar bibliafordítás kezdeti időszakáról, a Károli-Biblia létrejöttéről. Délután Zentai Zsuzsanna, a Wycliffe Bibliafordítók Egyesületének képviselője elmondta, hogy a világ mintegy hatezer nyelve közül csak 438-on létezik teljes bibliafordítás. Több nyelven rendelkezésre állnak egyes könyvek, de több mint kétezer olyan nyelv van, amelyre még semmi sincs lefordítva a Szentírásból. Célul tűzték ki, hogy 2025-re ezeken is elkezdődjék a bibliafordítás munkája. Vegyük szívünkre a fordítás nehéz feladatát végzőket! Imádkozzunk érteik, hogy Isten segítse igyekezetüket!

Kedden Afrika-nap volt. Az évek óta Kenyában dolgozó Bálint Zoltán és családja is részt vett a konferencián. A résztvevők hallhattak a részurólak között végzett munkájukról és arról a harminc kenyai iskoláról, akik az egyesület támogatásával hetente ötször megebédelhetnek. Képeket láthattak azokról az utacagyerekekről, akik az ottani gyülekezet Szívtől Szívig Alapítványa révén hetente egyszer tisztálkodhatnak, vasárnaponként pedig ebédet kapnak. Láthatták annak a tizenhét árva gyermeknek a fényképét is, akiket egyénileg támogat anyagilag egy-egy magyar személy. A konferencia végére újabb nyolc gyermek kapott önkéntes támogatót, így teljesített az előadók kérése: szívükre vették a gyermekek sorsát, imádsággal kísérve életüket.

A záró úrvacsorai istentiszteleten Gáncs Péter püspök szolgált Isten igéjével Mk 8,14–21 alapján: bizzuk Jézusra a kenyérkérdést, és akkor elegendő lesz mindenkinek.

■ GERŐFI GYULÁNÉ

► Szakonyiak, bükiek, szombathelyiek, valamint a rokonok, barátok, lelkésztársak, ismerősök zsfólásig megtöltötték a szakonyi evangélikus templomot – sőt volt, aki ki is szorult belőle – július 12-én, szombaton délelőtt, amikor Ittész János püspök lelkésszé szentelte Hasza Mónikát.

Az ordinációs liturgiában Fatalin Helga hatvani lelkész, valamint az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében dr. Szabó Lajos professzor segédkezett.

Ittész János püspök a meghívón sze-

replő ige, Fil 4,13 alapján elmondta, hogy a lelkészi munkában is arra van ereje az embernek, amit Krisztustól kap. Ezért mindig rá kell figyelniünk, szolgálatunk nehézségeiben és félelmeink között is egyedül Krisztusra kell tekinteniünk. Aki ezt megteszi, az erőssé lesz, és függetlené válik mindenféle korszellemtől. Püspöke a Jézusban való bizalomra bátorította az újonnan ordinált lelkésznőt.

Hasza Mónika a Győr-Moson-Sopron megyei Szakonyban nőtt fel. A település evangélikusait a Vas megyei Bükön szolgáló lelkész gondozza; korábban Fatalin Helga páztorolta a gyülekezetet. A lelkész nő nyári ifjúsági táborokba vitte Mónikát, így a későbbi lelkészjelölt aktív

FOTO: MENYES GYULA

résztevője lett a gyenesdiási ifjúsági konferenciáknak, és Órimagyarósdon maga is vezetett táborokat. Ez idő alatt érlelődött meg benne a lelkészi szolgálatra való elhívás. A soproni líceumban érettségizett 2001-ben. Teológusként a hétvégenként rendezett révfülöpi licista-táborokba is járt segíteni, szolgálni.

A teológiai stúdiumok közül érdeklődése középpontjában a gyakorlati teológia állt. Az ötödik év után Németországban, Neuendettelsauban volt ösztöndíjas. A hatodévet Szombathelyen, Gregersen-Labossa György mentorsága alatt töltötte. A jövőben itt végzi szolgálatát besorozott lelkészként.

■ M. Gy.

► Gyakran előfordul, hogy Isten felülír, módosít megtervezettnek gondolt életpályákat, amikor a lelkészi szolgálatra hívja el tanítványait. Ez történt Lackner Eszterrel is. A kőszegi templomban július 12-én, szombaton ordinálta őt Ittész János.

A püspök a szolgálatra indító prédikációját a meghívón idézett igehely, Jób 12,16 alapján tartotta, és – Lackner Eszter egykori lelkészeként – személyes hangon szólt. Elmondta: nehéz kimondanunk, hogy a rossz és a tévelygésbe vivő is Isten kezében van. Milyen könnyű annak, akinek két istene van! Ha rossz történik vele, akkor a kegyetlen Isten jelenik meg előtte. Amikor pedig jó dolgok van része, akkor az irgalmas és sze-

rető Isten. Egy Istenben hinni nehezebb, nekünk mégis őt kell követnünk. „Benne bízva te is bátran leteheted Jézus kezébe a jövődet, szolgálatodat!” – zárta igehirdetését Ittész János.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az ordináció liturgiájában – Baranyané Rohn Erzsébet helyi lelkész mellett – az Evangélikus Hittudományi Egyetem képviselőjében részt vett dr. Szabó Lajos professzor (öt harmincegy évvel ezelőtt ugyanezen a helyen szentelték lelkészzé).

Lackner Eszter Szombathelyen született, Kőszegen nőtt fel. A szombathelyi Művészeti Szakközépiskola és Gimnáziumban érettségizett 1997-ben; képzőművészet tagozaton, tárgyrestaurálás szakon segédrestaurátorként végzett. Művészeti pályán szeretett volna továbbtanulni, ezért fontolgatta, hogy a Soproni Faipari Egyetem belsőépítész szakán tanul tovább. Végül a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolára jelentkezett, és két évet végzett rajz szakon.

Közép- és főiskolás korában a kőszegi gyülekezetbe járt, az akkor ott szolgáló Ittész János konfirmálta. Az ő prédikáci-

ónak a hatására eszmélt rá arra, hogy nem tárgyakat, hanem emberi életeket szeretne restaurálni. Így 1999-ben jelentkezett a teológiára. Tanulmányai alatt két ösztöndíjas évet töltött Erlangenben. Másfél éven keresztül szerkesztette, vezette a budapesti Civil Rádióban az evangélikus félórát. A hatodévet Debrecenben Réz-Nagy Zoltán mentorsága alatt töltötte. Vőlegénye, Holger Manke – a bajor–magyar evangélikus együttműködésben az ifjúsági kapcsolatok ápolója – másfél év múlva végaz az erlangeni teológia lelkész szakán.

Lackner Eszter püspöke a Nagyalásony–Dabrony–Nemesszalóki Társult Evangélikus Egyházközségbe küldte ki szolgálatra augusztus 1-jétől, ahol – amint az ordináció utáni köszöntésben a fogadó gyülekezetek képviselői nyilvánvalóvá tették – már nagyon várják.

■ MENYES GYULA

Tarzusztól Rómán át Kisvárdáig

A Biblia évének a közepén vagyunk. Már eddig is számos gyülekezet és iskola kapcsolódott be a rendezvénysorozatba. Előadások, bibliai vetélkedők, konferenciák és kiállítások sora mutatja, hogy milyen gazdag lehetőségeink vannak. Célszerű felhasználni a Magyar Bibliatársulat által összeállított Öltettár című füzetet és egyházaink egyéb kiadványait.

Meglepő nyitottságot mutatnak ezen a téren a világi médiumok is. Csak kevesen értik félre a Biblia-év szándékát, és látják benne az egyházak dominanciára való törekvését. Korábban Gábor György vallásfilozófus kapott bőséges médiafelületet alighanem félreértésen alapuló aggályainak kifejtésére, legutóbb pedig az Élet és Irodalom közölte Komoróczy Géza bibliakutató kritikus kommentárját. A magam részéről kifejezetten örültem annak, hogy a közírtészetben álló professzor eredetileg a Biblia évének a keretében megrendezett szimpozícion keretében mondta el véleményét, vagyis késznek mutatkozott a párbeszédre.

Örvendtes, hogy a közszolgálati televíziók és rádiók is mennyire a Biblia éve mögé álltak. A magam részéről azt tartom a legnagyobb örömmel, ha egy-egy közösség nem egyszerűen a központi rendezvényekre kapcsolódik be, hanem öntevékeny módon, saját adott-

ságainak figyelembevételével állít össze programot.

Örülünk annak, hogy a hazánkban protestáns kezdeményezésű Biblia-év ötletét magukévá tették római katolikus testvéreink is. Most mintegy viszonyozhatjuk ezt a gesztust. A Vatikán ugyanis a 2008. június 29. és 2009. június 29. közötti esztendő Szent Pál-évként nyilvánította. Az apostol pontos születési idejét ugyan nem tudjuk, de a szakértők szerint Krisztus után 6 és 10 között láthatta meg a napvilágot a kis-ázsiai Tarzusban.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöksége elhatározta, hogy tagegyházain keresztül bekapcsolódik a jubileumi esztendő eseményeibe. E sorokkal is bátorítani szeretném gyülekezteinket, hogy éljenek örömmel ezzel a lehetőséggel, így mintegy másfélszerezére nyújthatjuk a Biblia évét.

Ha valakit, akkor – Jézus után – Pál apostolt igazán a magunkénak érezhetjük. A hit által való megigazulás tanításának eleve né válása egyenesen a reformáció elindulásához járult hozzá. A páli teológia újralfedezése ma is ébredést indíthat el az egyházban. Érdemes emlékeztetnünk idén, hogy – példának okáért – az apostol Római levele egészen különböző korokban szolgálhatta a teológiai megújulás ügyét. Az ókorban Augustinus – a „tolle, lege”, vagyis „vedd és

ÉGTÁJOLÓ

olvasd” hangot hallva – kezdte el úgy olvasni az apostol üzenetét, hogy annak nyomán nemcsak ő tért meg, de az egyház megújulásán is munkálkodhatott. A középkor végén Luther Mártonna hatott elementáris erővel a bűnös embert megigazító kegyelmes Istenről szóló tanítás. A legújabb korban pedig Karl Barth svájci teológusnak a Római levélhez írt 1921 kommentárja jelentett mérföldkövet a biblikus kutatásban. Folytatódik-e a sor?

A jubileumi évet Pál apostol szülőhelyén, a mai Törökországban fekvő Tarzusban nyitotta meg Walter Kasper bíboros, a Keresztény Egység Elősegítése Pápai Tanácsának elnöke. Azért is jelentős mindez, mert Kasper bíboros igazán elkötelezett híve az ökumenikus mozgalomnak. Nemcsak számos protestáns világgyűlésen képviselte Rómát, hanem a Vatikán részéről egyik aláírója is volt 1999. október 31-én Augsburgban a megigazulásról szóló közös nyilatkozatnak.

Szomorú ugyanakkor, hogy Tarzus-

ban ma hivatalosan nem élnek keresztények. A másik törökországi város Antiochia, amely a kezdet kezdetén az apostoli misszió hídőrállásául szolgált, és ahol Jézus követőit először nevezték keresztényeknek. Itt is csupán egy tíz családból álló római katolikus közösség él, valamint egy kicsit népesebb görög ortodox gyülekezet. Az a Róma viszont, amely az egykori pogány birodalom fővárosa volt, és ahova az apostol fogolyként érkezett, sőt ahol mártírhalált is halt, ma a katolikus egyház emblematis városa.

A kutatók nem egységesek annak megítélésében, hogy megvalósult-e az apostol nagy álma, és az Örök Városból személyesen eljutott-e az akkori világ határának számító Hispániába. Az viszont kétségtelen, hogy az általa hirdetett evangélium hihetetlen gyorsasággal terjedt el a világban. Ezt a csodát a Szentlélek vitte végbe, de a gyors elterjedés emberileg köszönhető volt az apostol szervezőképességének és leleményének is, sok-sok utazásának és nem utolsósorban kiterjedt levelezésének, amelynek segítségével kapcsolatot tartott a keresztény közösségekkel.

Ezek az epistolák – amelyek még az evangéliumoknál is korábban íródtak – a páli teológia csodálatos foglatát is adják. A levelek azt várják, hogy mai olvasók is kézbe vegyék és tanulmányoz-

zák őket, egyénileg és közösségekben egyaránt. Most ne tekintünk „a föld végső határára”, elégedjünk meg példának okáért azzal, hogy mondjuk Kisvárdán, az Északi Egyházkerület egyik legtávolabbi szórványában figyelmesen olvassák Pál apostol írásait...

E hasábkon is biztatok mindenkit: engedje, hogy megszólítsa őt évezredek távlatából is a Pál apostol által hirdetett evangélium. Legyenek további méltó megemlékezések gyülekezeteinkben és oktatási intézményeinkben, az óvodától kezdve az egyetemig. Kapcsolódjanak be szeretetotthonaink is a Pál apostol év vérkeringésébe. Terjedjen az evangélium!

Tarzusba fölöttébb körülményes elutazni. Rómában amúgy is tömegek vannak. Kisvárdára – és sok hasonló helyi rendezvényre – viszont szeretettel hívogatom egyházunk népet.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

**„Biblia a családban -
Család a Bibliában”**

A BIBLIA ÉVE
2008

ÖKUMENIKUS CSALÁDI NAP A BIBLIA ÉVE JEGYÉBEN

KISVÁRDA - VÁRKERT
2008. július 26. (szombat)

EGÉSZ NAPOS CSALÁDI PROGRAMOK:

ökumenikus Istentisztelet, kiállítások, játszótér,
KORMORÁN KONCERT, KALÁKA KONCERT,
A MEGFESZÍTETT—ROCKOPERA,
VÖRÖS RÉBÉK KONCERT,
bábszínház, kézművesség, zenés családi színház, íjászat,
tánc, gyermeksziget, Árpád-kori harci bemutató, stb.

Bővebb információ: www.csaladoknapja.hu

Bibliával a mindennapokban

Október a reformáció hónapja

► **A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) június 18-i ülésén – egyebek mellett – meghatározta az idei reformációi programsorozat fő irányvonalát.**

A reformáció hónapja témájában csatlakozik a Biblia évéhez; ezt mottójában így fejezi ki: *Bibliával a mindennapokban*. E mottó nyilvánvalóan utalni akar arra, hogy számunkra sem a Biblia, sem pedig az abban gyökerező protestáns értékrend nem szorítkozhat a jeles napok spirituális vagy kulturális emelkedettségére, hanem – mint az éltető s meg nem unható jó kenyér – mindennapos táplálékunk. A hétköznapi élethelyzetek is felhívó döntésekre, megnyilatkozásokra hívnak, amelyekben vagy a bibliai értékekre hagyatkozunk, hivatkozunk, vagy pedig ingoványos talajra térünk. A reformáció sok középkori ünnepnapot azzal a szándékkal szüntettet meg, hogy hirdesse, Isten üdvözítő jelenléte mindennap személyesen megerősít, és mindennap a közösség javát is szolgáló gyümölcszermésre hív. A protestáns (szociál)etikának/értékrendnek ez az alapvető nyelvi kifejezése a mottóban, és vár sokfajta megtestesülést a rendezvényekben.

Október 1-jén 14 órakor ünnepélyes megnyitással kezdődnek majd a rendezvények az ökumenikus tanács és az egyetemi lelkesítők színházának kápolnájában. A megnyitót egyben a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa alapításának hatvanötödik évfordulójáról való megemlékezés lesz. 1943 óta sokat változott a világ, de a hívő testvériségre hívó krisztusi szó ma is érvényes. A megnyitón részt vevők továbbá gazdag bibliakiállításban is gyönyörködhetnek.

Október 19-én 17 órakor rendezük meg az **ünnepi gálát** az Uránia Nemzeti Filmszínházban. Ünnepi beszédet dr. Csermely Péter egyetemi tanár mond **Közös kincsünk a Biblia** címmel. A gazdag programot – terveink szerint – az Unicum Laude énekegyüttes, valamint a Baptista Központi Énekkar biztosítja. Elhangzik **Händel Messiasának** harmadik része.

Október 26-án 17 órára az országos reformációi istentiszteletre várjuk a híveket a

pécsi baptista templomba. Az istentisztelet igei alapvetése így hangzik: *„Isten igéje viszont nincs bilincsbe verve.”* (2Tim 2,9) Az úrvacsorás istentiszteleten ígét hirdet **Ittész János** evangélikus püspök, bizonyosságot tesz **Csernák István** metodista szuperintendens. További liturgikus szolgálatokat a református és baptista püspökök és lelképítők végeznek. A felemelő spirituális élményhez a pécsi egyházi énekkarok szolgálatai járulnak hozzá.

Október 31-én 16 órakor megemlékezést tartunk Budapesten a Reformáció emlékparkban; erre – elsősorban – a budapesti és a főváros környéki gyülekezetek, egyházi intézmények és szervezetek híveit várjuk. Mint ismeretes, az emlékparkot a Damjanich utca és a Városligeti fasor sarkán, az evangélikus és a református templom között és év pünkösdjén szentelték fel. Az emlékparki ünnepséggel, koszorúzással hagyományt kívánunk teremteni.

Szeretetteljes bizalommal buzdítjuk a gyülekezeteket, intézményeket és szervezeteket, hogy – lehetőleg profiljuknak megfelelően, de nem kizárólagosan – e főtémához kapcsolódva a maguk helyi programját szervezzék meg, s erről a programfüzetünkben való regisztráció érdekében legkésőbb szeptember 10-ig szíveskedjenek tájékoztatást küldeni: Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa, 1117 Budapest, Magyar tudósok krt. 3.; tel.: 1/371-2690; e-mail: oikumene@meot.hu.

Bizalommal kérem, hogy az október 19-én 17 órakor az Uránia Nemzeti Filmszínházban megrendezendő ünnepi gálára – tekintettel a filmszínház befogadóképességére – szintén legkésőbb szeptember 10-ig szíveskedjenek megrendelni a jegyeket (a rendeléshez 500 forint/fő adományt is remélünk) a fenti elérhetőségek egyikén.

Az október a reformáció hónapja 2008 rendezvénysorozat iránt érdeklődők imádságos, aktív részvételét és a határidők szem előtt tartását kéri a szervezőbizottság nevében:

■ **DR. BÓNA ZOLTÁN**
református lelkész, a MEÖT főtájtára

„Ecce quam bonum...”

► **„Ecce quam bonum...” – Íme, mily jó és mily gyönyörűsége, ha egyetértésben élnek a testvérek! A 133. (132.) zsoltár versei szólaltak egy gyönyörű graduále dallamán – mintegy közös nevezőként – a IV. váci nemzetközi gregoriánfesztivál minden közreműködő együttesének előadásában, amelynek tagjai között ortodox pap és protestánsok is énekeltek. Nagy érdeklődés közepette zajlottak le július 3. és 6. között Vácott a Gregorián Társaság és a váci püspökség rendezésében azok az ünnepi napok, amelyeken az egyház legünnepibb cselekménye, a liturgia töltötte be a legfontosabb szerepet, és pedig nem akármilyen módon. Ezek az alkalmakon kizárólag az hangzott, ami a kereszténység legjellemzőbb sajátja, ami nem sokkal fiatalabb magánál az egyháznál, ami maga is együtt született, alakult a liturgiával, ami a Biblia szövegeit a legszentebb módon hordozza a legemberibb nyelven: az ének. A gregorián ének zengett négy napig Vác három templomában a főpapi szentmiséken és a zsolozsmákon.**

A most megrendezett fesztivál gerincét – éppen úgy, mint 1998-ban, 2002-ben és 2005-ben – a liturgikus alkalmak alkották, mivel ott tapasztalható meg a gregorián ének imádságos jellege és művészi értéke. A gregorián szentmisék állandó részeinek éneklésébe éppen ezért mindenki bekapcsolódhatott, a változó részeket (proprium) és a gregorián zsolozsmákat (laudes, vesperás) pedig a meghívott szkölak énekeltek.

Az idei fesztiválra a világhírű gregorián együttesek közül nyolc szkölak érkezett Ausztriából, Észtországból, Japánból, Magyarországról és Olaszországból, hogy bemutassa, hogyan interpretálja a közös római hagyomány gregorián énekeit. Csodálatos volt megtapasztalni azt a közelítést, amely az első fesztivál óta eltelt tíz év alatt is folyamatosan hallható volt: a szkölak énekében a szövegértelmezés alig tért el egymástól. Ez nyilván egy fejlődésnek a következménye.

A tudományos kutatások, amelyek ennek az interpretációnak a hátterében állnak, biztosítják ezt az egységes éneklést. A gregorián szemiotika ugyanis a legrégebbi kódexek neumáiból (a szöveg fölé írt vezénylő intések grafémáiból, írásjegyeiből) következtet az éneklés megformálására, azaz a szövegek értelmezésére. Hiszen a gregorián nem más, mint énekel imádság, ezért megszólaltatását mindig a szövegben

való elmélyedés, elemzés előzi meg, a szavaknak és mondatoknak át kell járniuk az értelem, a szív és a lélek rétegeit. Ehhez nyújtanak hiteles segítséget a neumák, hiszen ezeket nem sokkal azután írták a kódexekbe, hogy a gregorián ének klasszikus repertoárja kialakult, azaz a 8–9. században.

A meghívott együttesek közül a legtöbb kizárólag gregorián énekel, de mindegyik rendszeresen végez liturgikus szolgálatot. Ez elengedhetetlen a gregorián igazi lelkiségének átéléséhez.

A fesztivál eseményei között jelentős helyet foglalt el a nyolc gregorián hangverseny is, amelyből öt Vácott, három pedig Budapesten zajlott zúfolásig megtelt templomokban. Ezek hangzott el az együttesek gregorián interpretációjának összehasonlításához mindegyik együttes bemutatásában az *Ecce quam bonum* kezdetű graduále, amely a fesztivál központi gondolatát is kifejezte: „mily jó és mily gyönyörűsége, ha egyetértésben élnek a testvérek”, hiszen ez a liturgiában valósul meg a leginkább, éppen abban, ami a gregorián ének igazi közege.

A liturgiai gondolkodást tükrözte a fesztiválnak az a különleges vonása is, hogy az együttesek tematikus anyagot adtak elő, a hangversenyeken egy-egy ünnep vagy évközi vasárnap énekeit szövegezték meg, olyan anyagot, amely a szkölak gyakorlatában is gyakran előfordul, tehát sokan ismerik.

Köszönet a (nagy)családért

„Hárman vagyunk testvérek...” „Olyan sokan?” – kérdezik vissza megdöbbenve (megbotránkozva?) az egyke ismerősök. Vajon mit szólnának – talán szóhoz sem jutnának –, ha négy, öt, hat vagy még több testvér megnevezni tudó fiatalokkal kerülne szembe?! (Utóbbiakéhoz képest a miénk csak „kis nagycsalád”). „És egy anyától és egy apától – folytatódik a rácsodálkozás –, akik tényleg huszonhat éve tartanak ki – házasságban – egymás mellett?” Igen, tényleg.

Természetes. Olyan természetes, mint a levegővétel. Vagy az, hogy reggel felkel a nap, este pedig eltűnik a horizont mögött. Eltűnik – de attól még ott van (és másnap újra felbukkan az égen). Ugyanígy a család is mindig ott van. Akkor is, amikor tagjai teljes létszámban egy fedél alatt tartózkodnak, és akkor is, amikor sok-sok kilométer választja el őket egymástól. Akkor is, amikor teljes közöttük az össz-

hang, és akkor is, amikor viták, nézeteltérések „színesítik” a mindennapjaikat. Akkor is, amikor legszívesebben egyedül lennének, elfeledkezne róluk, és egy-egy pillanatra púpnak, kötöttségnek, tehernek érzik a létét, és akkor is, amikor az otthon, a család biztonságára, védelemre, támogatására van szükségük.

„Köszönet a családnak” – ezt a mondatot választotta a július 10. és 13. között Veszprémben megrendezett hetedik családkongresszusa mottójául a Nagycsaládok Országos Egyesülete (NOE). A civil szervezet vezetői szerint a téma-választás annál is inkább aktuális, mivel a jelenlegi társadalmi „csöndhelyzetre” az egyetlen helyes válasz a család, a családban élés, a családok megerősítése.

„Papa, mama, gyerekek, csupa szív, szeretet” – hangzott fel a jól ismert strofa közel harminc éve *A Mézga család* című rajzfilmsorozat minden epizódjának elején. Igen, bármilyen közegekből, bármilyen tapasztalatokkal a tarsolyában jön is valaki, ha megkérdezik tőle, mi jut eszébe a családról, még ma is, amikor mindenféle együttélési formát hajlamosak családként definiálni, ideálisnak ezt a papamama-gyerekek felállást tekintik. A „hagyományos” család létjogosultságáért – pláne elismeréséért – mégis harcolni kell, hovatovább (ön)védelemre szorul. Pedig az egyén is, és a társadalom is sokat köszönhet az igazi családnak!

Az ép, egészséges, jól működő családnak az egyén csupa-csupa természetes és magától értetődő, mégis nagyon fontos és sajnos gyakran hiányzó dolgot köszönhet: szülői és testvéri szeretetet, boldog, élményekben gazdag gyermek- és ifjúkort, biztonságérzetet, odafigyelést, törődést...

A társadalom testileg-lelkileg egészséges, hosszú távon és közösségekben gondolkodó, kitartó és küzdeni tudó, határozott értékrenddel bíró embereket, akik – túl azon, hogy egyszerre termelői és fogyasztói is a javaknak – a társadalom építői, az értékek őrzői és továbbadói. És mit köszönhet kifejezetten a nagycsaládoknak a nemzet? Röviden: a fennmaradását. Csakhogy míg a köztudatban továbbra is a tradicionális kép él a családról, és a szociológiai felmérések szerint a fiatalok legalább két (de inkább több) gyereket szeretnének – vagyis elméletben meg lehetne állítani a népesség fogyását –, a valóságban az elmúlt bő húsz évben hazánkban a termékenységi ráta az egyharmadával csökkent... A társadalomban a nagycsalád tehát már csak ezért sem problémák forrása, hanem – a megoldás kulcsa.

■ VITÁLIS JUDIT

FOTO: VITÁLIS JUDIT

Bőrbe vésett hitvallás

A presbiter, aki Luther-rózsát tetováltatott a karjára

► Jól meg kell fontolni, ha tetoválást készíttet az ember bármely testrészére, hogy mi legyen az, hiszen egy életen át kell viselnie, s a bőrbe vésett tanúságtevő jel még a halálon túl is vallani fog viselőjéről. Manapság nagy divatja van e díszítőművészetnek, sok mindent lehet tetováltatni. A bényei De-meter János egészen „különleges” mintát választott: jobb karját egy jókora Luther-rózsá díszíti, körülölelve gót betűkkel rajzolt „Erős vár a mi Istenünk” felirattal. A hitvallásnak e nem mindennapi módját választó fiatal presbiter az újonnan indult országos gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyam résztvevője volt Piliscsabán.

– Gondolom, érzi, hogy ezen a „tetkón” először megütözik az emberek. Miért és mikor készült?

– 2006-ban a szolnoki Szélrózsán látam dolgozni egy testfestő lányt, akkor éreztem elhívást arra, hogy csináltassak

got tegyek arról, hogy a megtérés, Isten végtelen szeretete és kegyelme még a legmélyebb gödörből is képes kihúzni az embert. Velem, hála neki, megtörtént ez.

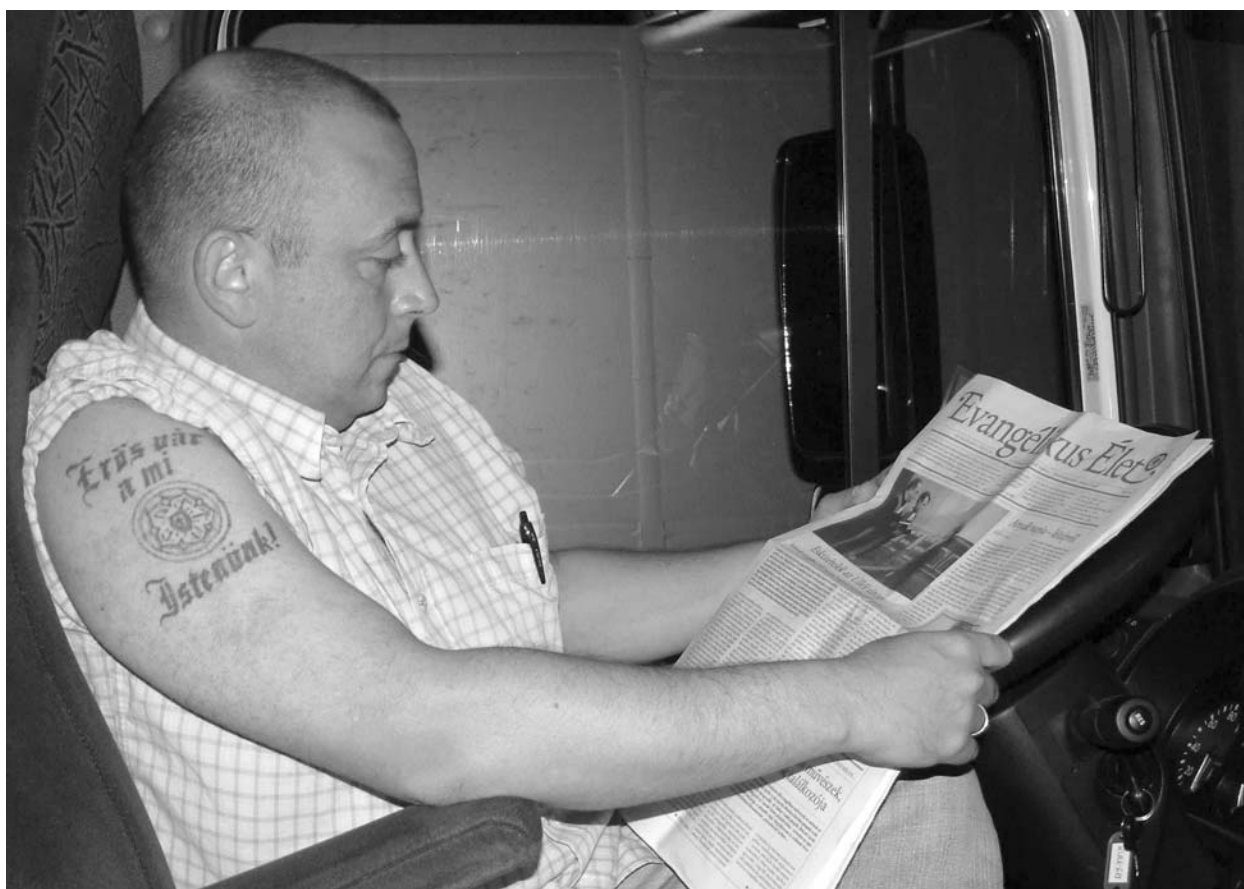
– Hirtelen fordult meg az élete?

– Nem mondhatnám, inkább fokoza-

lyulást jelentett számomra, amiért hálás vagyok az Úrnak és a szervezőknek is!

– Nyilván nemcsak egyszerűen a hitnek, hanem annak is van jelentősége az életében, hogy evangélikus, ha vállalja a jelét...

– Így igaz. Eltékoztolt fiatal éveimet úgy próbálom behozni, hogy igyekszem minél több teológiai témájú írást olvasni. Egy hosszú, akár többhetes munkaúton Istennel vagyok „kettesben”, nagyon közel kerülhetek hozzá, s ebben a társas magányban van időm „agyalni”. Fokozatosan jutottam oda, hogy a „kötelező” Biblia és az énekeskönyv mellett főként teológiai és hitmélítő könyveket és persze az EvÉlet számaint viszem magammal az útjaimra. Ezekből az olvasmányaimból azt szűrtem le, hogy hoz-

egy „hennásat”. Annyira magaménak éreztem e díszemet, hogy később „véglegesítettem”.

Kamionsofórként a kollégáim között sok tetoválással találkozom, de döntsemnek nincs köze ahhoz a sztereotip elképzeléshez, ami az emberekben a kamionosokról él. A Jelenések könyve 13,16-ban olvasható, hogy a fenevad imádói a jobb kezükön lesznek megjelölve a fenevad jelével, ezért én az ellentétes oldalra akartam tetováltatni a saját jeletem, de sajnos rosszul emlékeztem – a balra –, mikor megcsináltattam, így került a jobb karomra. Hiszem, hogy nem véletlenül. Nem akarok felválni vele, ha eltökéltnék tűnök is, csak Jézusért akarok feltűnő lenni.

– Mikor vált emyire fontossá Önnek a hite, az egyháza?

– Evangélikus nagyanyám mély hite nyomán ismerkedtem meg a Biblia történeteivel, iskolásként jártam hittanra, de ezek mellett is eljutottam sajnos a konfirmáció utáni, mondhatni „szokásos” kamaszkori elfordulásba, az egyház és hit iránti apátiába. Annak ellenére, hogy gyerekként szívesen mentem templomba, és sokszor éreztem, hogy küldetésem van, konfirmáció után olyan messzire kerültem mindattól, amit Krisztus és az egyház tanít, amilyen messzire csak lehet...

Ezekről a kamasz- és fiatalokorom jelentős részét kitevő időkről ma már szívesebben vallok, és az akkori bűnös, léha, parázna életmódommal azért vállalom ma is a közösséget, hogy bizonyos-

tosan ébredtem rá, hogy amit teszek, az bűn. Folyamatosan „hegyre fel, völgybe le” haladok, és szinte észrevétlenül mentem keresztül a változáson. Ezt Jézusnak köszönhetem, hiszen amíg csak magam fogadkoztam, és nem őt kértem, nem jutottam ki az ördögi körből. Mással nem tudom magyarázni, csak az ő végtelen szeretetével, s ezt már családom és szűkebb pátriám is érzékeli, bár a múltat – főként egy falu zárt közösségében – senkinek az emlékezetéből nem lehet egy csapásra kitörölni.

– A „melyben töltött” évek utáni ébredés mire tanította meg?

– Azokban az időkben, ha Istent nem tagadtam is meg, nem törődtem vele, nem jártam templomba, sőt azt hirdetem, hogy nem is szükséges templomba járni ahhoz, hogy valaki keresztény legyen. Ma már tudom, hogy ez nem igaz, a templom és a köré épülő közösség nagyon fontos, hiszen az úton egyedül nem érünk célt. Ezért is külön öröm számomra, hogy – bár én a munkámból eredően nem tudok a gyülekezet minden történéseiben részt venni – fiam aktív egyháztagnak, kántorpalánta, és énekel a Mandák kórusban is.

– Mi vezette Piliscsabára, a gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamra?

– A gyülekezet építésében és életében nagyon fontosak az elkötelezett egyháztagok, és én természetesen éreztem, hogy ott a helyem. Az ott eltöltött három hétvége életre szóló élményt, baráti és testvéri kapcsolatokat, hitbéli elmé-

zám akkor is Luther felfogása állna a legközelebb, ha nem lennék evangélikus. Mikor ezt felismertem, hihetetlen boldogság volt számomra, hogy evangélikus vagyok!

– Ön nemcsak tetoválásával, hanem egész életével vall Istentől. Mi az, aminek a megértését mindenki számára fontosnak tartja, aki aggodódik az evangélikus egyház jövőjéért?

– Azt, hogy a férfiaknak, a család-apáknak nagyon komolyan kell venniük, hogy ők a „család papjai”, és vezetőniük kell a rájuk bízottakat Isten felé. Felelősségteljesebben kellene tekinteni az anyagi részére is, például jó értelemben vett „irigységgel” vehetnének példát azokról a közösségektől, ahol természetes a „tized”. Ez hitbéli próba is, hogy az ember rá mer-e bízni magát az Úrra, minden tekintetben. Én igyekszem, több-kevesebb sikerrel...

– Egy internetes közösségi oldalon ennyit írt csak a „magamról” rovatba: „Harcolnak majd ellened, de nem bírnak veled, mert én veled leszek, és megmentelek! – így szól az Úr.” Miért éppen így választott, és miért pont ezt?

– Jeremiás 1,17–19 igéit érzem a hozzámm legközelebb állónak, és a magam szerény módján próbálom cselekedni azt, amit – hitem szerint – Isten rám bízott. Ezek a versek biztatnak, de egyben intenek is engem: a világban azok, akik hirdetik őt, sok nehézséggel találkoznak majd, de az Úr megígérte, hogy velük lesz. Én napról napra érzem, hogy velem van, úgy, ahogy ígérte.

■ DR. AJTONY ZSOLTNÉ

Megférnek az ufók az istenhittel a Vatikán főcsillagásza szerint

„Hihetünk Istenben és a földönkívüliekben. El lehet fogadni más világok és más életek létezését, akár olyanokét is, amelyek fejlettebbek a miénknél anélkül, hogy megkérdőjeleznék a teremtésbe, a megtestesülésbe és a megváltásba tett hitünket” – így vélekedik José Gabriel Funes, a Specola Vaticane, a Szentszék Castel Gandolfo-i csillagvizsgálójának igazgatója.

A negyvenöt esztendő argentin jezsuita atya, aki 2006 augusztusa óta vezet az obszervatóriumot, a Vatikán hivatalos lapjának, a L'Osservatore Romanónak adott interjúban úgy vélekedett: annak ellenére, hogy számos csillagász minden alkalmat megragad az ateizmusáról való nyilvános tanúságtételére, csupán mítosz annak állítása, hogy az asztronómia segíti az ateista világlátást.

„Számomra úgy tűnik, hogy éppen az, aki a specolában dolgozik, tanúsíthatja a lehető legjobban, hogy lehet Istenben hinni és egyben komoly tudományos munkát végezni” – mondta Funes, aki szerint ahogyan sokféle teremtmény létezik a Földön, lehetnek más, Isten teremtette intelligens lények is. Ez nem ellenkezik a keresztény hittel, mivel az ember „nem szabhat határokat Isten alkotói szabadságának”. „Ha a földi teremtményeket Szent Ferenczel mondvá »fivérnek«, »nővérnek« nevezhetjük, miért is ne beszélhetnénk »földönkívüli fivérrel«? Elvégre ő is a teremtés része lenne” – tette hozzá a specola igazgatója.

Ami pedig az ismeretlen világok lényének megváltásával kapcsolatos problémákat illeti, Funes atya megjegyezte: „Még ha léteznek is más intelligens lények, nem biztos, hogy szükségük van a megváltásra. Elképzelhető,

hogy teljes barátságban maradtak Teremtőjükkel.” És mi van akkor, ha ezek a földönkívüliek „bűnös lelkek”? A jezsuita páternek erre is megvan a válasza: „Jézus egyszer s mindenkorra megtestesült. A megtestesülés egyszeri és megismételhetetlen történet. Éppen ezért biztos vagyok abban, hogy valamilyen módon számukra is megadta az isteni könyörületeség, ahogyan az embereknek.”

A csillagvizsgáló igazgatója az interjúban kitért arra is, hogy az ősröbbanás (big bang) elmélete nem mond ellent a bibliai teremtéstörténetnek. „A Biblia alapvetően nem tudományos könyv, hanem a szeretet levele, amelyet Isten népének írt két- vagy három ezer éves nyelvezettel. Akkoriban természetesen ismeretlen volt egy olyan elmélet, mint az ősröbbanás. Éppen ezért nem kérhetünk számon a Biblián tudományos választ. Ugyanakkor nem tudjuk, hogy a jövőben nem születik-e az univerzum eredetének teljesebb magyarázata, mint a big bang” – mondta José Gabriel Funes atya, aki szerint éppen ezért kell begyógyítani olyan sebeket, mint a Galilei-ügy, és megvalósítani az együttműködést az egyházi és a tudományos közösség között.

„Hiszem, hogy a tudomány és hit közötti problémák egyike a tudatlanság. Egyfelől a tudósoknak meg kellene tanulniuk helyesen olvasni a Bibliát, és meg kellene érteniük hitünk igazságát. Másfelől a teológusoknak és az egyházi embereknek naprakésznek kellene lenniük a tudományos fejlődésben, hogy hatékony válaszokat adhassanak a folyamatosan felmerülő kérdésekre” – figyelmeztetett a vatikáni csillagász.

► MTI

Erősz és a Messiás

Ki tud-e váltani bennünket Yeshua Erősz vágyakozásaiból? Vagy erre nincs is szükség? Megteheti-e az evangélium mellett elkötelezett lelképásztor, hogy a pogány mitológia alakját egy lapon említi a Názáretivel? Az idei ünnepi könyvhétre megjelent esszéketében Szabados Ádám körbevezeti az olvasót a vágy, a vágyakozás birodalmában.

Ha nem ismerném éveik óta a szerzőt, nehezen jutottam volna tovább bevezető mondataim: „Eroszt mindenki ismeri, Yeshua sokkal kevesebben... Erosz idea, szimbólum, isten, Yeshua történelmi lény, valódi személy, ember.” Miért magasztalja fel Eroszt egy vesztprémi protestáns gyülekezet vezetője, és miért „nem nevezi nevén” Jézust? Mert az emberi vágyakozás sokszínűségéről szóló leírásokat az evangélium szolgálatába állítja. Miközben Platónól tanulva egyre mélyebben érteti meg az olvasóval, hogy az „erotikus” vágy nem csupán a testi szerelem, hanem „mindent felölel, ami szép, jó és igaz”, csendesben a Szentháromság Isten utáni sóvárgást ébreszt a kereszténységet a többi vallással egy sorba helyező posztmodern léleken.

Jézust zavarba ejtően és konzekvenesen Yeshua rabbiaként emlegeti. Yeshua nem a mi megszokott „Jézusunk”. Jézusnak a hívő és a nem hívő egyaránt azonnal helyet talál a saját kategóriái között, Yeshuának, a rabbinak kevésbé. „Jézusnak” valami különlegeset kellene mondania az agyonkrisztianizáltság miatt relativistává vált európai számára, Yeshua rabbinak annyi is elég, ha megszólítja a vágyakozásaitól beteg asszonyt.

A szerző a korlátokat feszegető názáreti tanító szavait csendesben szövi bele huszonnégy rövid esszéjébe (néhány cím: A leggyönyörűbb hazugság: Trisztán és Izolda, A Da Vinci-kód és a szex szakramentuma, Tolkien tündéi, A nemek szocialista realizmusa), hogy a huszonötödikben kövételre szólítson fel. Ám itt is távolságot

tart: saját meggyőződését C. S. Lewis és Kierkegaard szavaival vallja meg, hogy végül a lélek legmélyebb vágyakozására a legkínzóbb felelettel hagyja magára az olvasót: „Ki vagy te? – kérdezték a zsidók... A válasz mindenkéltől attól függ, hogy él-e a megszóltott.”

■ DÁNIEL-TÓTH ZOLTÁN

Szabados Ádám: Erosz nyomában. Harmat Kiadó, Budapest, 2008. 110 oldal. Ára 1500 forint.

Evangeliumi műhely a bűvészetek völgyében

Ismeretes, hogy idén – financiai okokból – elmarad a Művészetek Völgye fesztivál, ám az elmúlt közel két év-tizedben elismertséget és népszerűséget méltán kivívó rendezvénysorozat szervezői nem hagyták cserben a „völgybarátokat”. Kaposi bűvészeti napok várják július 25. és augusztus 3. között valamelyest szerényebb, de így is felettebb változatos kulturális kínálattal a Káli-medencébe látogatókat.

Kapocsra koncentráldók az a program-sorozat is, amelyet a bűvészetek völgye fesztivállal párhuzamosan, de teljesen függetlenül tőle állítottak össze a környékbeli keresztény felekezetek. A történelmi és szabadegyházak összefogásával meghirdetett „evangeliumi műhely” alkalmait három evangélikus

helyszínen – a kaposi evangélikus templomban, a település Élő Víz pincé-ként ismert helyiségében, illetőleg a taliándörögdi evangélikus templomban – rendezik meg.

Az elmúlt években megszokott felekezetközi délutáni istentiszteletek, „hangos és csöndes kiállítások”, komoly- és

könnyűzenei koncertek, színházi és filmelőadások mellett idén is több újdonság várható.

Az evangélikus szolgálattevők között lesz Ittész János dunántúli evangélikus püspök, Szeverényi János országos misziói lelkész, valamint Verasztó János képviselő és Fűke Szabolcs galgautai evangé-

likus lelkész. A keresztény könnyűzenét olyan nevek fémjelzik majd, mint Rontó Kitty, a BPA Gospel Team, a Light House, a GőncölSzekér Band, a Golgota Klasszika, valamint a Lakatos Project.

A kaposi evangélikus műhely részletes programja kérhető a lelkészi hivatalokban, valamint megtalálható és letölthető a kovagoors.lutheran.hu internetes oldalról.

► EvÉlet-infó

EVANGÉLIKUS EGYETEMI
GYÜLEKEZET

Három az egyben

Színház a fejemben

A Láthatatlan Színházról

Óriási szerepe van az érzékelésben a látásnak: felnőttkorban látásunk révén sze-
rezzük a környezetünkéről kapott infor-
mációink mintegy nyolcvan százalékát.

Ha megszüntetjük a vizuális ingereket, hirtelen fokozottan érezzük meg a szobánk ablakától nem messze folyó patak vizének illatát; minden hang fontossá válik, a zörejek hirtelen meghatározzák a helyünket, esetleg veszélyeket rejtenek, egy érintés már nem véletlen, az ujjaink meg próbálják határozni a textúrát, felfedezni mindazt, ami körülvesz bennünket.

A Láthatatlan Színház pontosan erről szól. Erről a különös dologról, amikor a körülöttünk lévő történések a fejünkben egészen ki teljessé.

A Láthatatlan Színházat 2002-ben találta ki Lénárt Viktor, a Budapesti Evangélikus Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet akkori lelkésze vakszínházakban öt évtapasztalatok és pszicho-, illetve bibliodramatikus élmények alapján. Egy történetet mesélünk el, mint más színházakban is, de a vándoroknak (bekötött szemükre való tekintettel vicces lenne őket nézőknek nevezni) maguknak kell ki-egészíteniük a bibliai szövegekből álló történetet kerek egészé.

Minden dramatikus műfajra azt szokták mondani, hogy annyit vesz ki belőle, amennyit beleteszel. Ha engedi a vándor, hogy elérjék az élmények, és ránk meri bízni magát, nagyobb lesz a élmény, mint e bizalom nélkül.

Nagyon erős hatás bekötött szemmel átélni mondjuk Jób gazdagságát és ahogy később mindent elveszít, érezni a bor ízét, a gyűrűket a kézen, egy társ kezét a kezében, majd ahogy ezt mind nem tudja megtartani...

Éppen ezért, az élmény nagysága miatt kell nagyon vigyázni is azzal, hogy mit teszünk. Sok helyen csinálnak gyülekezetekben „láthatatlan színházakat”, ami egyrészt csodás, másrészt egy

képzett lelkigondozó hátán a szőr is feláll a gondolattól, mi minden törés érhet így egy felkészületlen vándort. Pontosan ezért védjük a módszert. Bárkinek, gyülekezetnek, táborvezetőnek ingyen és bérmentve tanítjuk meg egy nap alatt a minimális alapokat, mindazt a gyakorlati tudást és elméleti ismeretet, amelyre feltétlenül szükség van.

Jelenleg a budapesti és a debreceni egyetemi gyülekezetben is működik egy-egy Láthatatlan Színház; mindkét társulat révészei szívesen utaznak el nemcsak tanítani, de természetesen előadni is a darabokat.

A Szélrózsza ideai témája: *Hol a határ?*, ezért a budapesti társulat ebben a félévben új darabot írt *Határok* címmel; az utazásra a Szélrózsán július 19-én 12-től 15 óráig várunk vándorokat Kőszegen.

A budapesti csoport minden hónap első vasárnapján tartja előadását. Várjuk a vándorokat az Úton, hadd legyünk révészeik.

■ – KÖRMENDY –

Ökumenikus egyetemi élet – Miskolcon

Ökumenikus évnyitó és évzáró istentiszteletek, „déli csendesség” minden nap 11.40-től, felekezeti csoportok, film- és irodalmi klub, protestáns szabadegyetem, értelmiségképző, illetve vallástörténeti modulok az egyetemi tantervben, lelkigyakorlatok, örömeink, hagyományá vált lilafüredi erdei keresztút a nagyhéten, lelkészszé-
gésztől tanárokat (!) szeretné elérni, hanem azokat is, akik az egyetemen kezdenek a kereszténységgel ismerkedni. Kérdéseket és válaszkeresőket várunk, akik nyitottak a közösségi létre, és az egyetemi élet feladatai és szabadsága ellenére sem felejtik a valódi lelki értékek fontosságát, illetve nem tévesztik szem elől életü(n)k célját.

Ökumenikus és felekezeti közösségekben egyaránt lehetőségünk nyílik vélt, ismeretlen vagy éppen valós értékeink feltárására, kérdező útkeresésre, ajándékaink megtapasztalására és – reménység szerint – ideiglenes formában, de annak az egyáltalán nem ideiglenes gyülekezetnek válhatunk tagjaivá, amely Isten örök országát építi.

■ BUDAY BARNABÁS
egyetemi lelkész

A keddi melanzs ízvilága

Beszélgetés Gáncs Tamás debreceni egyetemi lelkésszel

► A Debreceni Egyetem patinás épülete előtt ültünk le néhány pillanatra. Éppen vizsgáról jött ki, pár perc pihenő, aztán már siet is a hivatalba. Beszélgetőtársam Gáncs Tamás evangélikus egyetemi lelkész.

– Te vizsgáztál vagy vizsgáztattál?

– A *Válaszol a Biblia* című kurzus hallgatóit vizsgáztattam. Ezt a tantárgyat bárki szabadon felveheti, úgynevezett értelmiségi modul. Az egyes felekezetek egyetemi lelkészei közösen tartják, felváltva a félév során. Ebben a félévben a páli levelek kerültek a középpontba, de volt már kurzus a prófétákról és az evangéliumokról is.

– A mai világban nem jellemző, hogy valaki önként ilyen jellegű tárgyat vegyen fel. Mégis évről évre egyre többen ülnek be az előadásokra. Mi motiválja a hallgatókat? A könnyen megszerezhető jó jegy?

– Igaz, ami igaz: valóban ez az egyik ok, amiért jönnek. De más is lehet még mögötte: van, aki hallotta valakitől, hogy ez egy érdekes előadás... Illetve még azt is meg kell említeni, hogy sokan érzik úgy – felekezeti és vallási hovatartozástól függetlenül –, hogy a Biblia ismerete az egyetemes alpműveltség része. Megkerülhetetlen tényező.

– Vannak előzetes ismeretek – esetleg tévképzeteik – a kereszténységgel kapcsolatban, vagy teljesen tudatlanul ülnek be az órákra?

– Inkább az utóbbi a jellemző – ha teljesen őszinte akarok lenni. Mindenesetre jó lehetőség ez az egyetemistákkal való személyes találkozásra, új emberek megismerésére. A kereszténység ugyanis szerintem vagy személyes, vagy nem létezik. Csakis a te és az én viszonyában van értelme. Nem általános elv, hanem konkrét tapasztalat.

– Úgy gondolom, hogy a kereszténység eme személyes vonását elég nehéz egy egyetemi előadás keretein belül megmutatni. Hol van lehetőség az érdeklődő, kereső, kérdésekkel küszködő hallgatónak veled találkozni?

– A személyes beszélgetések egyik jól bevált helye és alkalmak a keddi melanzs névre „keresztelt” másfél óra, amit egy, az egyetemisták által kedvelt kávézóban töltek el. Bárki odajöhet hozzám. Egy kávéra biztosan a vendégem. A többi meg úgyis alakul majd magától. Emellett lehetőség van minden érdeklődőnek, hogy úgynevezett *privát hittanra* járjon hozzám. Ez tulajdonképpen egy speciális felnőtt hittan: vallásról, Bibliáról, hitről, életről és ezek „közös gyermekeiről”.

– Személyessége mellett azonban van a ke-

reszténységnek egy másik arca is. Ez pedig közösségi jellege.

– Valóban. A vasárnapi istentiszteletek mellett közösségi programjaink közül a *hétfői egyetemi ifi* éjszakába nyúló be-

vonként megrendezett ökumenikus *Taizé-imaóra*; ez minden hónapban más felekezet templomában zajlik.

Ha már a közösségi aspektust említetted, hadd hívjam fel a figyelmet arra a

szélgetéseit és a *Filmkedd* elnevezésű filmklubot említeném, ami hétről hétre harminc-negyven embert vonzott a „filmvászon elé”. A Mézes Zsolt teológus vezette *Láthatatlan Színház* társulata is egyre több vállalkozó kedvű fiatal vonz csütörtökről csütörtökre.

A *Vendég a házban* című előadás-sorozatunk friss kezdeményezés, ennek ellenére nagyon hamar megtalálta a maga közönségét, illetve közösségét Debrecen-

balatonszárszói hétvégére, amelyet budapesti kollégámmal együtt szervezünk, és amelyet 2009. május 1–3-ára hirdettünk meg: az evangélikus egyetemi lelkészszégek országos találkozója. Az idén Tatar György és Cserháti Márta fémjelte hétvége jövőre már a harmadik közös „szárszói élménygyűttes” lesz.

– Az előbb említett alkalmak – a szárszói találkozások kivételével természetesen – a Miklósi utcai evangélikus közösségi házban és temp-

ARCOK A GYÜLEKEZETBŐL

Bodnár Ádám környezetmérnök szakos hallgató (Debrecen):

– Nyíregyházán evangélikus gimnáziumba jártam, ott ismertem meg Lőrincz Csaba iskolalelkészt, aki mikor megtudta, hogy Debrecenben tanulok tovább, beajánlott az „evangélikus albertletbe”. Így lettem a „minkollégium” lakója, ahonnan egyes útt vezetett a lelkészszégek szervezte programokhoz. Megfogott a közösség nyitottsága, a jó hangulatú beszélgetések, egyszerűen maga a társaság. Legszívesebben a hétfői egyetemi ifit látogattam – most is itt ülök a fotelben –, emellett a *Filmkedd* sorozatot, valamint a szárszói hétvégéket. Legnagyobb élmény? Mindenekelőtt a tavalyi szárszói találkozó. Nagyon jó volt átélni azt a fajta összetartást, összetartozást, amit ez a közösség képvisel. Az idei balatoni hétvége pedig méltó folytatása volt a tavalyinak. Ha tehetem, jövőre is megyek...

városában. A sorozat legutóbbi meghívottja a szakmai berkekben sikert sikerre halmozó *Borbély Szilárd* debreceni költő volt. A spiritualitás közös – felekezeti hovatartozástól független – nyelvének megtalálására pedig jó lehetőség a ha-

lomban zajlanak. Az egyetemről elég messze. A hallgatók pedig köztudottan nagyon kényelmesek; tisztelt a kivételnek. Az egyetemi campuson belül nem terveztek valamit?

– Nagyon aktuális a kérdés. Eddig megfelelő helyiség hiányában valóban kevesebb időt tudtam itt tölteni, mint amennyit szerettem volna. De ez a probléma megoldódni látszik, ugyanis az egyetemi templom épületében idén ősztől lesz egy evangélikus lelkészi szoba. A hasznosításával kapcsolatban már olyan ötleteim vannak, mint a lelkészi fogadóóra, a tizenöt perc csendesség, az angol nyelvű istentisztelet vagy éppen az olvasóklub. Idén szeptembertől az egyetemi lelkészszégek hirdetőtábláján, szórólapokon, plakátokon is „meghirdetem” ezt a változást. Minden debreceni egyetemistát bátorítok – erről a helyről is –, hogy nyugodtan keressen meg a nyári szünet után! Addig is minden érdeklődő szíves figyelmébe ajánlom honlapunkat, mely a www.degy.hu/egyete címen érhető el.

– Úgy látom, elszaladt az időnk. Köszönöm a beszélgetést, és a szeptemberi viszontlátásig minden jót kívánok neked.

– Én is köszönöm. Folytatás ősszel...
■ KISS PIROSKA

ARCOK A GYÜLEKEZETBŐL

Nagy Kata környezetkutató ökológus (Debrecen):

– A debreceni evangélikus gyülekezetben keresztül kerültem kapcsolatba az egyetemi lelkészszéggel. Az alkalmak közül a hétfői ifjúsági estétet – egyetemi ifi –, a *Filmkedd*, valamint a *Láthatatlan Színház* látogattam és látogatom rendszeresen – úgy is, mint a társulat révésze. Kétség sem férhet ahhoz, hogy a *Filmkedd* nyújtotta számomra a legnagyobb élményt, mivel ennek a filmklubnak a szervezésében aktívan vettem és veszek részt a jövőben is. Az elmúlt félévben rendkívül sikeres szériát tudtunk összeállítani, lelkes és rendszeres látogatóink meglegedésére. Ősszel folytatjuk a *Filmkedd* sorozatot, kiegészítve egy *Filmkedd by night* elnevezésű, egész éjszakás filmdömpinggel.

sátor a miskolci egyetemi napok koncertkavalkádjában, nyári táborok, részvétel a Hegyalja fesztivál Közös Pont misszió munkacsoportjában, évenként megrendezendő lelkészszé-
gésztől tanárokat (!) szeretné elérni, hanem azokat is, akik az egyetemen kezdenek a kereszténységgel ismerkedni. Kérdéseket és válaszkeresőket várunk, akik nyitottak a közösségi létre, és az egyetemi élet feladatai és szabadsága ellenére sem felejtik a valódi lelki értékek fontosságát, illetve nem tévesztik szem elől életü(n)k célját.

A lelkészszégek nemcsak az egyházi iskolákból, gyülekezeti közösségekből érkező diákokat és egyházainkhoz kö-

egyetemi lelkeszségekről

Szerkesztette: KÖRMENDY PETRA

Eget ígértél nekünk

Pillanatképek

Gospel? Jelenet egy csodálatos filmből. Egy kisfiát nevelő apa elveszti a munkáját, és hajléktalanszállón kénytelenek tölteni az éjszakákat, míg nappal megy az örült hajsza a munkáért. Mindez a hetvenes évek Amerikájában.

Apa és fia betévednek egy város közepén álló lepukkant templomba az örült forgatag közepén. A csodálatos hangú

csőtő popzene, nem sok afro gyökérrel; mi nem ezt az utat akartuk járni.

Eleinte klasszikus hangképzéssel próbálkoztam és hagyományos templomi megjelenési formákkal. Szép lassan azonban átalakított minket ez a zene, mint minden muzsika, amelynek az ember lánya komolyan nekidurálja magát. Sokat utaztunk, hogy elcsípjünk egy-egy

égőgérő
gospel-kórus

végeztével – a fele. Ezért az Égőgérő mindig kicsit kezdő marad – de egyre tapasztaltabb kezdő, ha egy ilyen paradoxont megtúr a nyomdafesték. Jó, hogy nem fájradnak bele a muzsikusaink és énekesünk a zeneileg nem túl bonyolult képletekbe, és megőrzik a tüztét ennek a műfajnak, de ugyanakkor egyre többet tudunk a háttérről, a történelméről, a képei szimbolikájáról, arról, hogyan szabad, és hogyan nem kellene inkább ilyen zenét játszani.

Mert ez tűz. Színes forgatag, dobok, gitárok, zongora, fúvósok, a kórus táncol és énekel. Mára ez már nálunk sem szokatlan. Szép békében ünneplik Jézust, a Krisztust az orgonazene és a korálok és ez az itt új, kicsit más, kicsit színesebb műfaj is.

Körülbelül kétszáz koncert van mögöttünk az icipici ifiórás klubhelyiségektől a Budapest Aréna beláthatatlan színpadáig, a falusi templomok gyönyörű régi padjai között befutó énekesektől a Fábry-show tökéletesen szervezett pörgéséig. Mindenféle tévé és rádió, klipek, filmek, amelyekben előfordultunk, őrzik munkánk nyomát.

Mégis. Amiért csinálom, csináljuk, nem ez. Hanem azért, amikor a szám elején beszámol a dobos, a kórus énekelni kezd, és az arcuk felragyog. Manírok nélkül, félelem nélkül, teli torokból, amikor egyszerre táncol a kórus és a zenekar és velünk a legtradicionálisabb gyülekezeti tagok is... Szeretnénk égit érni, mert egyszer valamikor Valaki nekünk eget ígért.

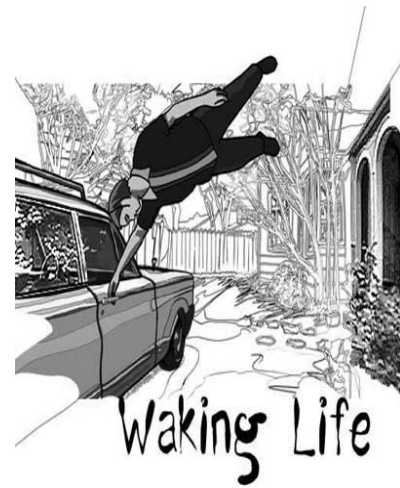
■ KÖRMENDY PETRA
egyetemi lelkész

Filmkedd – van kedded hozzá?

Ehhez a Filmkeddhez vetítőeszközön kívül még két dolog kellett. De ezekből sok. Sok kedv. Sok kedd.

Debreceni hatodéves teológusként viszonylag gyorsan landoltam a Filmkedd szervezőcsapatában, Kata, Gergő és Tam mellett. Nem voltunk visszafogottak, sem szerények. Olyan műsort állítottunk össze, amely az Apolló mozi és a pláza filmkínálatát magasan verte. Kedvenceinket osztottuk meg másokkal.

és Richard Linklater egy-egy filmjét hoztam, a sorozat két legrövidebbjét. De néztünk mesterművet Coppolától, Almodóvartól, Jarmuschtól, Kubricktól, Andrej Zvjagincevtől.

Február elejétől április elejéig hetente összejártunk, és engedjük, hogy egynemely alkotás mindnyájunkkal, kollektíve akár a poklot is megjárassa.

Sok teát megittunk, sok ropit elroptattunk, és több vitát is végigültünk egy-egy film után. Mindenki annyi mindent gondolt, érzett, mondott. De mi magunk is annyiféleképp voltunk ott, életkorban, életpasztyalokat tekintve is sokféleképp.

Nem voltam alapító tag, de tiszteletbeli „vendégszervező” igen. Bizony, volt kedvem, volt keddem. Fénykor volt ez a javából. Ám remélem, csak most írok múlt időt, s majd az ország másik végéből is azt hallom: „Ha van kedded hozzá, gyere el újra! Filmkedd, második évad.”

■ LACKNER ESZTER

És jöttek a nézők. És mind többen jöttek.

Minden film előtt röviden bemutatunk a rendezőt, meséltünk mindent, amit érdemes volt tudni. Én Kim Ki-duk

Gáncs Tamás és Körmendy Petra

Az egyetemi gyülekezetek elérhetőségei

Budapesti Evangélikus Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet

1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.; tel.: 1/205-3136; e-mail: egyetemi.gyulekezet@lutheran.hu; honlap: <http://egyetemi.lutheran.hu>
Körmendy Petra egyetemi lelkész; tel.: 20/824-5507
Láthatatlan Színház: lathatatlan.szinhaz@yahoo.com

Debreceni Evangélikus Egyetemi Gyülekezet

4025 Debrecen, Miklós u. 3.
Gáncs Tamás egyetemi lelkész; tel.: 20/824-3703; e-mail: tam@megacsend.hu
Láthatatlan Színház: Mézes Zsolt, zsmezes@hotmail.com

Miskolci Ökumenikus Egyetemi Lelkészség – Evangélikus Egyetemi Gyülekezet

3515 Miskolc, Egyetemváros B/1-C/1 épület, II. emelet; tel.: 46/562-293, tel./fax: 46/562-292; belső mellék: 1480.
Buday Barnabás egyetemi lelkész; tel.: 20/824-7636; e-mail: barnabas.buday@lutheran.hu

Harmadik országos találkozójukat rendezik meg az evangélikus egyetemi lelkészségek 2009. május 1. és 3. között Balatonszárszón, az Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban.

gospelénekesek pedig énekelik: „Lord, don't move that mountain, but give me strength to climb” – „Uram, ne mozdítsd el a hegyet, de adj erőt, hogy meg tudjam

jó előadást, erre tévedő gospelcsapatot. Gyűjtöttük a felvételeket, kottákat. Ma már tele ezekkel a piac, akkor még ez nagyon nem így volt.

ARCOK A GYÜLEKEZETBŐL

Kovács Katalin evangélikus teológushallgató (Budapest):

– Hogy kerültem a gyülekezetbe? 2002-ben, a kismarosai Szélrózsán hallottam az Égőgérőt, valamint a *Nikodémusok óráján* a beszélgetéseket. Aztán már csak az őszi évkezdést kellett kivárni. A programok közül a Láthatatlan Színház alkalmaira járok szívesen – legyen az műhelymunka vagy előadás –, illetve a gyülekezeti hétvégekre, és ha van időm, kóruspróbára, istentiszteletre. Számomra mostanában a legemlékezetesebb a legutóbbi gyülekezeti hétvége volt Balatonszárszón: színvonalas előadások, tartalmas beszélgetések, régen látott emberek és persze a mindig gyönyörű Balaton.

mászni.” A férfi eleinte magába roskadtan ül, majd elkezdnek a könnyek folyni az arcán, feláll, és szorosan, szorosan öleli fiát...

2000 februárja volt, vagy talán '99 még, nem tudom pontosan, de biztos, hogy vastagon vizsgaidőszak, amikor Lénárt Viktor, a Budapesti Evangélikus Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet lelkésze, akit felületesen már ismertem, felhívott, hogy azt gondolta, szervezzünk egy gospelkórust, és tegyem már meg, hogy az első egy-két próbát megtartom, mert aki elvállalta, még nem tud jönni. Én azt mondtam: teljes képtelenség, fehér ember nem tud gospel-t énekelni, abból csak olcsó utánzatok fognak születni, mire Viktor megnyugtatót: ne izgulj, jó lesz. Ezzel vette kezdetét egy nyolc- (kilenc-?) éves munka, azóta is én vezetem a *Égőgérő gospelkórust* a gyülekezetben, melynek ma én vagyok a lelkésze...

Semmit nem tudtunk könnyűzenéről, gospelről is csak annyit, amit az amerikai filmekben látszik. Amit itthon gospel-neveztek és neveznek ma is, az di-

A gyülekezet jellege miatt a kórustagok évente hetvenöt százalékban kicserélődnek, ami egyszerre gyönyörű, de nagyon nehéz is, mert mire a csapat felkészülne rá, hogy egy vállalható felvételt készítsen, pont eltűnik – tanulmányai

ARCOK A GYÜLEKEZETBŐL

Farkas László könnyűipari mérnök szakos hallgató (Budapest):

– Főiskolai tanulmányaimat Budapesten végzem. Mivel saját gyülekezetemnek, a Győri Evangélikus Egyház községnek is aktív tagja vagyok, mindenképpen szerettem volna Budapesten is gyülekezeti közösségbe tartozni. Körmendy Petrával való régi ismeretségemnél fogva, illetve a nővérem ajánlására kerestem meg az egyetemi gyülekezetet. Az *Égőgérő* gospelkórusba járok a legszívesebben, illetve a hétfői taizéi áhítatokra, istentiszteletekre. A legnagyobb élményem a kórus évszóró istentisztelete volt.

Külön temetőt kapnak Odin hívei Dániában

Külön temetőben helyezhetik végső nyugalomra elhunyt hittársaikat Odin, Thor, Freyja és a többi ókori germán istenség követői Dániában.

Odense, a harmadik legnagyobb dán város önkormányzata egy keresztény temető mellett jelölt ki helyet az ősi pogány vallás híveinek – tudósított a *Kristeligt Dagblad* című dán evangélikus hetilap.

Az északi germán népek – svédek, dánok, norvégok – kereszténység előtti hitvilágának hagyományait újraélesztő Forn Sidr (Az Ősi Szokás) Egyesület 2003 óta hivatalosan bejegyzett egyház Dániában, jelenleg nagyjából hatszáz tagja van.

► MTI

Evangélikus istentisztelet-közvetítés lesz felvételről Miskolcra a Duna Televízióban július 20-án, vasárnap 10 órai kezdettel.

HIRDETÉS

A PAX Televízió július 22-én, kedden 11.45-kor tűzi műsorára a Zákus Média-centrum *Tíz emberöltő ünnepe* című riportfilmjét.

Egy aprócska gyülekezet a történelem tükrében: a háromszáz éve alakult cinkotai evangélikus gyülekezet története, sokszor kalandregénybe illő jelenetekkel. Kiderül, hogyan vészelte át a falu a 18. század legnagyobb pestisjárványát – vasvillával védekezve a kór ellen. Megalakulása óta a kicsiny gyülekezetben közel egymillióan vettek úrvacsorát.

HIRDETÉS

Neked szabott fehér ruha

A PAX Televízió július 21-től 25-ig esténként 19 óra 10 perckor tűzi műsorra a Zákus Média-centrum *Neked szabott fehér ruha* című, *Itt és István* a pesterzsébeti gyülekezetben tartott evangélikusok által készített sorozatát. (Ismétlés másnap délelőttként 10.30-kor.)

Július 21.: *A fölruházott ember* (36'); július 22.: *A cifra ruha* (53'); július 23.: *Az érintett ruhászegély* (48'); július 24.: *A levét köztett Messias* (42'); július 25.: *A reád szabott fehér ruha* (48').

HIRDETÉS

Pótfelvétel az Evangélikus Hittudományi Egyetem levelező tagozatára

Az EHE hat féléves levelező teológiai képzést szervez érettségizett, konfirmált evangélikus gyülekezeti tagok számára. A gyülekezetekben folyó szolgálatot támogató képzés tartalma kiterjed a bibliai tantárgyakra, az egyháztörténetre, az egyházzenére, a rendszeres és a gyakorlati teológiára. A képzést sikeresen elvégzők államilag elismert oklevelet, úgynevezett katekétá-lelképítési munkatárs alapdiplomát kapnak.

Államilag finanszírozott formában kezdheti meg tanulmányait, aki kevesebb mint hat támogatott félévet töltött a felsőoktatásban. Az állami finanszírozásra nem jogosult hallgatók által fizetendő költségtérítés jelenleg 40 eFt/félév.

A jelentkezésnél előnyt jelent a hittanértségi és a nyelvvizsga-bizonyítvány. Jelentkezési határidő: 2008. augusztus 15.

A felvételi alkalmassági vizsga időpontja: 2008. augusztus 29.

Részletes felvilágosítás és jelentkezési lap kérhető az EHE Rektori Hivatalában (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.; tel.: 1/469-1051 vagy 20/824-9263; e-mail: teologia@lutheran.hu), illetve letölthető az EHE honlapján (<http://teol.lutheran.hu>).

HIRDETÉS

Szeretettel várjuk a testvéreket a Fébé augusztus 21-től 24-ig tartó konferenciájára Piliscsabára, a Béthel Missziói Otthonba (2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.; tel.: 26/375-218). Részletes programját alább olvashatják.

Az írásos jelentkezéseket postán kérjük eljuttatni *Taschner Erzsébet* főnök asszony nevére. Postacím: 1021 Budapest, Húvösvölgyi út 193. Fax.: 1/391-6829; e-mail: febe@hu.inter.net.

Már most szeretnénk férfi testvéreink figyelmét felhívni arra, hogy a Fébé újraindulása utáni történetében először férfikonferenciát is szervezünk, ugyancsak Piliscsabán szeptember első hétvégéjén, azaz szeptember 4–7. között. Ennek programját is hamarosan közzétesszük.

„Boldogok, akik békét teremtnek...” (Mt 5,9)

Augusztus 21., csütörtök

• 15.30: Szeretevendégség, bemutatkozás, a kapott igék felolvasása

• 16.30: Nyitóáhitat (1 Tim 2,4) – *Veperdi Zoltán*

• 17.00: Előadás: *A béke reménye az ember között – Semjén Zsolt*

• 18.00: Vacsora

• 19.00: Fakultatív program (filmvetítés, beszélgetés)

Augusztus 22., péntek

• 7.30: Reggeli áhitat – *Taschner Erzsébet*

• 8.00: Reggeli

• 9.00: Előadás: *A béke reménye az emberek között – Endreffy Géza*

• 10.00: Igehirdetés: *Nép a népre kardot nem emel* (Ézs 2,3–5) – *Györi Gábor*

• 11.00: Bibliakörök

• 12.30: Ebéd

• 15.00: Előadás: *A béke reménye Isten és ember között – Gertrud Heublein*

• 16.00: Igehirdetés: *Bűnbeesés után ősevangélium* (1Móz 3,14–15) – *Zászkaliczky Pál*

• 18.00: Vacsora

• 19.00: Fakultatív program (filmvetítés, beszélgetés)

Augusztus 23., szombat

• 7.30: Reggeli áhitat – *Nyári Erzsébet*

• 8.00: Reggeli

• 9.00: Előadás: *A béke reménye az egyházban – dr. Fabiny Tamás*

• 10.00: Igehirdetés: *„Én vagyok a jó pásztor”* (Jn 10,11–16) – *Bácskai Károly*

• 11.00: Bibliakörök

• 12.30: Ebéd

• 15.00: Előadás: *A béke reménye az egyházak között – D. Szabik Imre*

• 16.00: Igehirdetés: *Bízzatok Istenre* (ApCsel 5,34–39) – *Szalay Tamás*

• 18.00: Vacsora

• 19.00: Fakultatív program (filmvetítés, beszélgetés)

Augusztus 24., vasárnap

• 7.30: Reggeli áhitat – *Stenczel Klára*

• 8.00: Reggeli

• 9.00: Morzsaszedés, úrvacsorai előkészítő – *Veperdi Zoltán*

• 10.00: Istentisztelet úrvacsoraszertartással (1Móz 28,10–19) – *Herzog Csaba*

• 11.30: Ebéd, hazautazás

És ha a paradicsom a földön lenne?

► **A föld egy tőlünk távol eső pontján, a Csendes-óceán kolumbiai partvidékén élnek keresztények, akik biztosak benne, hogy nem kerülnek a mennyországba. S mielőtt a homlokunk ráncolnánk, tudnunk kell, hogy ezeknek az embereknek a mindig esős őserdők vidékén sikerült olyan békét teremteniük közvetlen szomszédaikkal, amelyet a nyugati civilizáció legfeljebb a paradicsomtól vár.**

A *chocói negro* közösség afrikai őseit spányol gyarmatosítók hurcolták Dél-Amerikába a 16. századtól kezdve. A rabszolgák gyermekei már magától értetődően katolicizmusba születtek. Afrikai gyökereikkel azonban magukban hordozták rítusait, melyeket a velük gazdasági és interetnikus szimbiózisban élő szomszédos indián törzsek sámánizmusa is megerősített. A hitvilágok illetően keveredésből alakult ki a kolumbiai feketék vallása, amelyben a legnagyobb hitet éppen az életbe vetik.

Egyedül a kisgyermekek kerülnek a mennyországba – osztotta meg hosszú évekig tartó kutatómunkája felfedezéseit *Losonczy Anna* etnológus, aki a közel-múltban a békásmegyeri evangélikus közösségben a dél-amerikai feketék halottkultuszáról mesélt.

A chocóiak elképzelése szerint a kisgyermek lelke még nem emberi: tiszta és könnyű. Ezekből a lelkekből angyalok válnak. Ezért, európai ésszel szinte feldolgozhatatlanul, ott senkit nem emészt bánat, ha csecsemőhalál történik. A kicsik fehérbe és virágokba öltöztetett temetési szertartása rövid, és őszintén vidám hangulatban telik.

Amikor azután a kisgyerek két lábra áll – tehát árnyékot növeszt –, életerő lelkéhez egy árnyéklelek is kapcsolódik, és teljes jogú ember válik belőle. Ekkor kap nevet, és innentől kezdve súlyosodik árnyéklelke „bűnökkel”, azaz tapasztalatokkal. Már neki is jár a felnőtt temetési rituálé.

A legnagyobb katasztrófa, amely egy

lelket érhet, az, ha a testet váratlanul veszíti el. A hirtelen halállal távozni kényszerült léleknek ugyanis nincs ideje „összeszedni az életben hagyott lábnyomait”, elszakadnia saját történetétől, nincs ideje megbocsátani, és nem nyer megbocsátást azoktól, akiknek ő okozott fájdalmat. Ezek a lelkek sosem tudnak majd elszakadni az élettől: visszajárnak kísérteni, és még az is „könnyen előfordulhat”, hogy magukkal ragadnak valakit a szeretteik közül.

Szép halálnak azt tekintik a kolumbiai negro közösségekben, ha az ember nem túl hosszan, de azért mégis haldoklik egy darabig. Az agónia ideje elegendő kell, hogy legyen a léleknek és a haldokló szeretteinek a búcsúra. „Ezekben a közösségekben nem ismerik a hosszú hete-

kig, hónapokig tartó haldoklás jelenségét – mondta *Losonczy*. – Ha a haldoklás elhúzódik, összehívják a rokonságot és az ismerősöket, hogy megbizonyosodjanak arról, a lélek megszabadul földi terheitől. A haldokló pedig megéri, hogy mennie kell, és képes elengedni az életet.”

„Elaludt az akarat, / Csak emlék a tudat. / Meghalt az öt érzék, / De él a gon-

dolat” – szól a keservesen szomorú ének a halott kilenc napig tartó felavatkozásán. Azért a legszomorúbb, mert a lélek a temetés után az örök félhomály vár. Számára megszűnnek színek és illatok, történések és érzelmek. A „holtak országából” hiányzik minden, amitől az élet szép. Nem az igaz keresztények mennyországi Moszkva tere, nem is az optimista indiánok örök vadászmezeje. „Leginkább az esőerdő sűrűjéhez hasonlítható helyszín – magyarázta az antropológus –, ahol olyan magasságokba nő a növényzet, hogy meg sem lehet különböztetni az éjszakákat a napaloktól.”

A kolumbiai feketék nem kockáztatják, hogy a halott lelkek meggondolják magukat, és megpróbáljanak az élők között maradni. „Életem egyik emlékezetes sokkja volt – mesélte *Losonczy* –, amikor először vettem részt egy negro temetésen, és a menet indulásakor a férfiak trágár szitokarádatot szórtak a távozó halottra, de olyanokat, melyekbe a legnagyobb haragjában is belepirul az ember. A halott egyébként a rajongásig szeretett családító volt. Biztos, ami biztos, a ház környékét még állati ürülékkel büdösítik is, és bozótógó késekkel keresztetik a bejárati ajtót, hogy elretentsék a visszatérni vágyó lelket.”

Arra messze, a kolumbiai óceánpart folyóinál és erdeiben egy leigázott nép leszármazottai nem azért és nem abban hisznek, hogy az élet legfélelmetesebb része, a halál után valami vigasztaló és mesebeli következik. A kolumbiai feketék nem azért élnek évszázadok óta szigorú szabályok alakította szinkronban az emérá indiánokkal, hogy méltó jutalmat nyerjenek viselkedésükért a túlvilágon. Ők itt és most teremtenek – arra a rövid időre, amelyet az Örökkévaló kimért – olyan világot, hogy a halottak lelke egytől egyig visszasírija.

(*Losonczy Anna* antropológus kutatásait *A szentek és az erdő* című könyvében gyűjtötte össze, mely itthon a Helikon Kiadó gondozásában jelent meg 2001-ben.)

■ DONÁTH MIRJAM

Az evangélikus iskolák OKTV-helyezettjei – 2007/2008

Az országos középiskolai tanulmányi versenyt (OKTV) évente rendezik meg a középiskolások számára. A tantárgyanként, illetve kategóriánként zajló versengésnek nagy a téje, hiszen a helyezettek számára az elért teljesítmény 100%-os emelt szintű érettségivizsga-eredményt és nyitott kaput jelenthet az egyes egyetemekre, a verseny kiírásától függően.

2008-ban nagyon szép eredményeket mondhatnak magukénak tanulóink, az őket felkészítő tanárok és általuk iskoláink. Gratulálunk a fiataloknak és pedagógusainknak! Köszönjük munkájukat, fáradozásukat, amellyel egyházunknak is további elismerést szereztek.

MIHÁLYI ZOLTÁNNÉ,
az Országos Egyházi Iroda
Oktatási Osztályának vezetője

Biológia I. kategória

6. helyezett: *Vámosi Péter*, 12. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: Baráth Mónika
20. helyezett: *Szilveszter Bálint*, 12. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: Ragats Zsófia

Biológia II. kategória

11. helyezett: *Gresits Orsolya Zsuzsanna*, 12. évf.
Deák Téri Evangélikus Gimnázium, Budapest
Felkészítő tanár: Fazakas Andrea

Fizika II. kategória

18. helyezett: *Csengeri Béla*, 11. évf.

Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
Felkészítő tanár: Tófalusi Péter

Informatika I. kategória

15. helyezett: *Tekán Dávid*, 11. évf.
Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Gimnázium, Szakiskola, Általános Iskola és Óvoda, Győr
Felkészítő tanár: Veszprémi Andrea
18. helyezett: *Fazekas Botond*, 11. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanárok: Babics Csaba, Sölét-Ormos Judit

Informatika II. kategória

30. helyezett: *Vámosi Péter*, 12. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: Sölét-Ormos Judit

Kémia I. kategória

8. helyezett: *Vámosi Péter*, 12. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: dr. Molnár József

Magyar irodalom

7. helyezett: *Kovács Janka Tímea*, 12. évf.
Az Evangélikus Egyház Aszódai Petőfi Gimnáziuma, Szakképző Iskolája és Kollégiuma
Felkészítő tanárok: Homoki Gábor, Katalina Katalin

Matematika II. kategória

26. helyezett: *Lamm Éva*, 11. évf.

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Felkészítő tanárok: dr. Katz Sándor, Simonné Krum Eszter, Városi Anna

Német nemzetiségi nyelv és irodalom

7. helyezett: *Kiss Sámuel*, 12. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: Lang Krisztina
19. helyezett: *Khaut Péter*, 11. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: Lang Krisztina

Német nyelv I. kategória

2. helyezett: *Szirmák Nándor András*, 12. évf., Deák Téri Evangélikus Gimnázium, Budapest
Felkészítő tanár: Bércziné Mayer Viktória
5. helyezett: *Somogyi Anita*, 11. évf.
Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Felkészítő tanár: Kovács Ferenc
21. helyezett: *Helfenbein Péter*, 12. évf.
Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Felkészítő tanár: Heidecker Edina

Német nyelv II. kategória

1. helyezett: *Vámosi Péter*, 12. évf.
Bersenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
Felkészítő tanár: Jakab László

Történelem

21. helyezett: *Garaczi Gergely*, 11. évf.
Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium
Felkészítő tanár: dr. Töttösty Istvánné

10 PONT – MEGÚJULÓ EGYHÁZAK, GYÜLEKEZETEK JELLEMZŐI

3. Hatékony, az egész gyülekezet és egyház életét meghatározó vezető- és munkatársképző „forradalmat” élnek át. Minden hitre jutott gyülekezeti tag valamilyen területen misszionárius is.

A lelkész-központú és ezért színházszzerű, fogyasztói, passzív egyházmodell nem biblikus, ezért nem működőképes és missziói szempontból zsákutca.

Sokan úgy gondolják, hogy a gyülekezeti munka nagy részét a lelkésznek kell végeznie, hiszen ő a képzett szakember, ezért kapja a fizetését. A lelkészek is megszokták ezt a felosztást, egyrészt a diktatúra nyomásaként kialakult helyzet miatt, másrészt mert úgy gondolják, hogy mindenért ők felelnek. Az okok között megtalálható még a túlzott igényesség, a bizalmatlanság, csalódások, a missziói elkötelezettség hiánya, tanácsatlanság, zárkózottság.

Következmény a túlterheltség, fáradtság, rosszabb esetben a kiégés. A gyülekezet nem tudja hatékonyan betölteni az Istentől kapott küldetését; ha megosztanák a feladatokat, jóval erőteljesebb és kiterjedtebb lenne a munka.

Ki kell mozdulni abból a hamis látásból és gyakorlatból, hogy a gyülekezet ül a padban, szépen énekel, meghallgatja a prédikációt, és miután „találkozott az Istennel”, őt otthagyja az „Isten házában”.

A keresztyén gyülekezet missziói gyülekezet, küldetése van környezetére. Korunkban csak a hitvalló keresztyénségnek van hitele, létjogosultsága és hatása. A templomi istentisztelet ünnep, a testvérek és munkatársak találkozásának alkalma; ezenkívül az érdeklődők és a hitben alvók felé is missziói lehetőség.

Ilyenkor hirdettetik Isten aktuális üzenete a prófétái és az apostoli szolgálót betöltő lelkész által. (A lelkész nem az ószövetségi papi szolgálatot folytatja, hanem a prófétait és apostolait.) Az istentisztelet, illetve a gyülekezet élete folytatódik a különböző közösségi alkalmakon és az egyházközség határain kívül.

Mit találunk erről a kérdésről a Bibliában?

A túlterhelt Mózes azt a tanácsot kapta apóstól, Jetrótól, hogy ossza meg másokkal a feladatokat: „Mózes apósa látta, hogy mi mindent végez a nép között, ezért azt mondta: Miért így végzed munkádat a nép között? (...) Nem jól csinálod a dolgot. Teljesen kimerülsz te is, meg a nép is, amely veled van. Túlságosan nehéz ez neked, nem tudod egyedül elvégezni.” (2Móz 18,14-17-18) Majd Isten vezetésével kiválasztott hetven férfit: „...hogy veled együtt hordozzák a nép terhét...” (4Móz 11,16-17,24-25)

Jézus Krisztusban az Isten teljessége la-

kozott (Kol 1,19), mégis fontosnak tartotta, hogy tanítványokat, munkatársakat válasszon ki: tizenkettőt (Mt 4,18-22), majd hetvenkettőt (Lk 10,1-16). Ő bizonyára mindent jobban tudott tanítványainál, mégis vállalta hároméves elméleti, hitbeli és gyakorlati képzésüket, a sok bajlódást, bukdácsolást, később kiküldésüket. Jézus ezt a munkatílust, szervezést modelleként hagyta egyházára.

Pál apostol missziói útjai során új és új munkatársakat fedezett fel és állított munkába, akik irányításával az egész Római Birodalomra kiterjedően végezték az evangélium hirdetésének és a gyülekezetek szervezésének a munkáját. Valóságos mozgó szeminárium, bibliaiskola vette körül (ApCsel 14,23; 16,1-3; 20,4; Fil 2,19-30; 2Tim 2,2; Tit 1,5). Pál is alkalmazta a bevonás jézusi módszerét: gyere velem, és éld át Isten misszióját.

A gyümölcsöző misszió egyik titka az Istentől rendelt munkatársak kiválasztása, képzése, munkába állítása és gondozása. Ezt az apos-

tolok is hamar felismerték, amikor hét diakónust állítottak szolgálatba (ApCsel 6,2-4), hogy ők felszabaduljanak az ige szolgálatára. A bibliai példák mellett utalunk kell Luther felismerésére, mely szerint a lelkészek munkája mellett szükséges, hogy az apák is tanítsák gyermekeiket – többek között – a kátéra. Azt is tudjuk, hogy a wittenbergi egyetemen sokan tanultak olyanok is, akikből nem lelkész lett, hanem például iskolaigazgató. (Károlyi Gáspár egyik munkatársa, a gönci iskola vezetője is Luther városában tanult.)

A jó munkatársnál alig van nagyobb kincse a ma gyülekezetének. Leveszi a teher egy részét a lelkészről, és megsokszorozza a munkát. Számtalan példát említhetünk ezzel kapcsolatban. Meg kell/lehet találni a gyülekezeti újság szerkesztőjét, a beteglátogatót, gyermekmunkást, iratterjesztőt, a házkör szervezőjét, házi bibliaróka felelősét és így tovább...

A munkatársak kiválasztásánál nem lehet szempont a társadalmi rang, az iskolai végzettség, rokonai kapcsolat. Nem lehet csak demokratikus módon választani, a Lélek vezetésének kikapcsolásával (ApCsel 6,3; 1Tim 3,1-13). Nem elég a jelentkezés, szükség van kipróbálásra (Lk 9,57-62; 1Tim 3,8-13). Nem a lelkészhez, hanem az Úrhoz és az igéhez való viszonyulás a döntő.

Hogyan találjunk jó munkatársat?

Kérdezzük meg Istent, aki nálunk jobban ismeri a helyzetet. Jézus egy egész éjszakai imádkozás után választotta ki a tizenkettőt (Lk 6,12-16). Vegyük észre a „jól forgolódo” testvéreket. Nem mindig az a presbiter (= hitben ősz, tapasztalt), akit annak neveznek. Próba és bevezetés céljából adjunk tétlen embereknek feladatokat: vendégfogadás, autós szolgálat, látogatás, gyermekfelügyelet, sajtómunka, ügyintézés, diakónia, kirándulásszervezés, pénzszerzés, iratterjesztés... Kelenföldön összeirtunk egy ötven pontból álló listát különböző munkaterületekről, és körbeadtuk a gyülekezetben, főleg a hetven tagú képviselőtestületben. Sokan feliratkoztak, és évek óta végzik vállalt feladatukat.

Lelki munkára – bibliaóra, látogatás, lelki gondozás, gyermek- és ifjúsági

munka stb. – csak kipróbált, nem frissen megtért (1Tim 3,6), képzésben részt vett testvéreket szabad beállítani. Sok példa igazolja, hogy az elhívás nélküli „szolgálattelveők”, „egyházi tisztviselők” nem eszközei, hanem gátjai az evangéliumi misszióknak, sőt kárt is okoznak.

A munkatársakat folyamatosan képezni és gondozni kell. A diktatúra idején sokan végezték a szolgálatot gyülekezeteinkben, akik még a kommunista fordulat előtt indítást és sok esetben képzést kaptak evangélicizációkon, konferenciákon, népfőiskolai és más tanfolyamokon a missziói szolgálatra. Nem véletlen, hogy a kommunista hatalom felszámolása az egyesületeket (KIE, FÉB) is, mert a kiterjedt misszió eszközei voltak.

A képzésnek különböző szintjei és lehetőségei vannak ma is egyházunkban, melyeket bővíteni, színesíteni, fejleszteni lehet. Szükséges a tudatos, koncepcióanalízis tanítás a gyülekezetben, és nemcsak a kis létszámú bibliaórán, hanem a szószéken is. Időnként a perikópa rendszert szüneteltethetnénk – legalább az év egyes szakaszaiban –, és akár országos program alapján ügynevezett sorozatszerű témaprédikációkat tarthatnánk a Tízparancsolatról, az Apostoli hitvallásról, a Miatyánkról. Tanítani kell a misszióról is, annak teológiai alapjairól és gyakorlati területeiről.

Örvendetes, hogy az utóbbi években ezen a téren valami megmozdult egyházunkban is. Az elmúlt években hittudományi egyetemünkön elindult a katekétia és kántor szak. Munkatársképzésnek számít a több évtizedes múltra visszatekintő főtű kántorképzésünk. Az EKE (Evangelikusok Közössége az Evangéliumért) bibliaiskolája évek óta végzi munkáját. Egyre több gyülekezet igényli a kihelyezett bibliaiskolai képzést, sőt többen saját helyi tanfolyamot tartanak a gyülekezeti tagoknak (Sárbogárd, Budaörs, Pestszentlőrinc). A Székely Imre nyugalmazott elnökpüspök által szervezett munkatársképző tanfolyamra is jelentős számban jelentkeztek. Több ezer presbiterünknek szüksége lenne önálló, országos szerveződére, képzésre, konferenciákra.

A gyermek- és ifjúsági munkánál stratégiai szempontból alig van fontosabb. Tudatos, profi munkatársképzésre lenne szükség ezen a területen is.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

3. Munkatársak

Szeverényi János pontjaihoz (EvÉlet, május 25-i szám) olvasóink véleményét is várjuk. Az ötödik ponthoz – „5. Kulturális szempontból érthetőek, mint voltak a próféták, Jézus, az apostolok és a reformátorok a maguk idejében. Nem használnak érthetetlen, anakronisztikus nyelvezetet, öltözetet, zenét, liturgiát. Rájöttek, hogy a szent normális; nem elvont, érthetetlen, hanem hétköznapi, érthető, gyakorlatias” – július 24-ig tudjuk fogadni a hozzászólásokat, melyek közül a legérdekesebbeket lapunkban is közöljük.

Kedves Gyerekek!

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

► Mostani, ötrészes sorozatunkban Gedeon történetét ismételtethetjük át, amely a Bibliában a Bírúk könyvében olvasható. Minden alkalommal megoldhattok egy-egy rejtvényt is. A megfejtésként kapott öt szóból a sorozat végzetével egy mondatot olvashattok össze; ezt kell majd elküldetenek szerkesztőségünknek (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A Börténkére írástok rá: Gyermekvár. Jutalmul a végén ajándécsomagot kaptok.

3.

Midjén és a többi uralkodó nép összegyűjtötte seregét, átkeltek a Jordán folyón, és letáboroztak egy síkságon, hogy felkészüljenek Gedeon népének a megtámadására.

Az Úr közben bátorságot öntött Gedeon szívébe, aki pedig kurtjével hadba szólította nemzetségét. Majd követeket küldött egész Manassé területére, és katonákat gyűjtött másik három héber törzsből is.

Hiába gyülekeztek hívó szavára tömegesen a katonák, ő még egyszer meg akart bizonyosodni afelől, hogy az Úr valóban őt akarja vezérül. Ezért imádságában így fordult Istenhez:

– Ha valóban az én vezetésemmel

akarod megszabadítani népemet az elenségtől, akkor adj jelet! Kiteszek egy fűrt gyapjút a szérűre. Ha holnap reggel csak a gyapjú lesz harmatos, de körülötte az egész föld száraz, akkor tudni fogom, hogy valóban engem választottál.

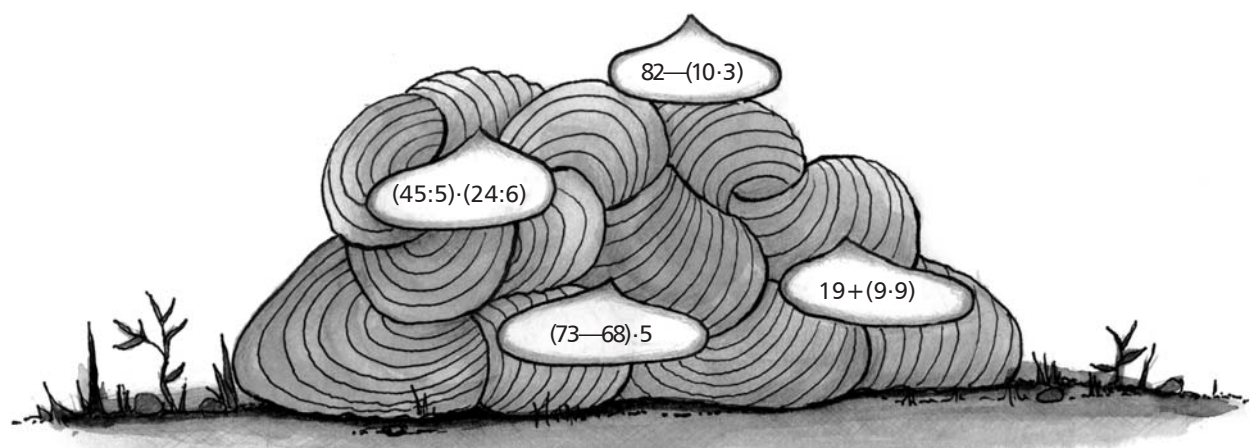
Így is lett. Kitétte a gyapjút, és másnap kora reggel már sietett is, hogy megnézeze, mi történt. Csoda történt, mert egy csészére való vizet tudott a gyapjúból kicsavarni, míg körülötte minden száraz maradt.

Gedeon azonban nem volt katona, így nem vállalta egykönnyen magára egy sereg irányítását. Ezért még egyszer meg akart bizonyosodni arról, hogy az Úr valóban vele lesz. Alkudni kezdett hát Istennel.

– Ne haragudjon az én Uram rám, de hadd tegyek még egy próbát! Újra kiteszem a gyapjufűrtöt, és ha csak az marad száraz, míg körülötte minden harmatos lesz, akkor tényleg nem kételkedem többé! Az Úr pedig meghallgatta Gedeon kérését, és másnap reggelre minden úgy volt, ahogyan a fiú jelként kérte – míg az egész föld vizes volt a harmattól, addig a gyapjú teljesen száraz maradt.

Végezzétek el a gyapjufűrtön levő cseppekben található számtani műveleteket! A kapott összegek egy-egy betűt jelölnek; ha a helyes sorrendben összeolvassátok őket, megkapjátok rejtvényünk harmadik szavát.

a = 18 e = 47 k = 40 l = 36
n = 2 o = 25 ö = 14 s = 69
t = 52 v = 100

RAJZ: JENES KATALIN

HETI ÚTRAVALÓ

Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bízta, attól többet kérnek számon. (Lk 12,48b)

Szentháromság ünnepé után a 9. héten az Úrmutató reggeli s heti igéiben Isten talentumokkal megajándékozott gyermekeit hívja, hogy az Úr Jézus Krisztussal közösségben élve, hűség és engedelmség által, neve dicsőségére szolgáljanak már itt s majd nála örökké. Luther szerint: „A keresztyén ember számára nincs kedvesebb gondolat, mint hogy Istenben éljen. Ezzel van elfoglalva egész életében.” Képességeink, tehetségeink mind Isten kegyelmi ajándékai, de a mindennapi hasznosításuk a mi feladatunk! Neki kell majd erről számot adnunk, s nála nem a hozam értéke, hanem a mértéket számítt! Az engedetlen és hűtlen szolga, bár ismerte ura akaratát, mégis haszontalanul bánt a rábízott értékekkel, így nem vehetik hasznát az örökkévalóságban. Amde: Jól van, jó és hű szolgám, a kevéssé hű voltál, sokat bízik rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára! (Mt 25,21.23) Krisztussal közösségben élve átértékelődtek Pál értékei is: „...azt, ami nekem nyereség volt, kárnak ítélem a Krisztusért.” (...) „Hogy kitűnjék rólam általa: (...) a Krisztusba vetett hit által van igazságom Istentől a hit alapján...” (Fil 3,7.9) Mi is kérhetjük őt: „Segíts meg engem nevedért, ments meg igazságoddal!” (Zsolt 54,3; Lk) „En állapítom meg azt az időt – így szól az Úr –, amikor igazságot szolgáltatok.” (GyLK 724,2) Salamon király az Istentől nyert bölcsessége birtokában szolgáltattott igazságot, amelyet az élő gyermek anyja így mondott ki: „Kérlek, uram, adjátok neki inkább az élő gyermeket, csak meg ne öljétek!” (1Kir 3,26) Ezékiel próféta talentumként nyert órállói hivatásában hűségesen engedelmeskedett az őt a hűtlen nép közé kiküldő Istennek: „Ha viszont figyelmezteted az igazat, hogy ne vétkezzék többé az igaz, és ő nem vétkezik, akkor életben marad (...), és te is megmented a lelket!” (Ez 3,21) Az Úr nemcsak a farizeusok provokatív kérdésére felel: „...aki elbocsátja feleségét – a paráznaság esetét kivéve –, és mást vesz feleségül, az házasságtörő.” (Mt 19,9) Már Hegyi beszédében ezt mondta Jézus Urunk, sőt még ezt is: „...aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében.” (Mt 5,28; lásd 32. v.) Pál is az Isten akaratához igazodó és értelmes életre szólít fel: „Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltek; ne esztelelnül, hanem bölcsen... (...) és adjátok hálát az Istennek, az Atyának mindenkor mindenért, a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében.” (Ef 5,15.20) Pilátusra is sok bízott; ő inkább a császár barátja címet választotta, kiszolgáltatta Jézust, hogy megfeszítsék, pedig hallhatta: „Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked...” (Jn 19,11) E heti igényből is megismerhetjük Urunk mércéjét, éljünk tehát hű és okos sáfárként a ránk bízott talentumokkal, s szolgáljunk velük a ránk bízottakkal, mert „boldog az a szolga, akit, amikor megérkezik az úr, ilyen munkában talál!” (Lk 12,43) S ismerjük be: „Amim csak van, mindenem / Tetődvel van, Istenem, (...) Ó, adj alázatos szívét!” (EÉ 445,15)

■ GARAI ANDRÁS

Országos evangélikus gitártábor – Nagybörzsönyben először

► **Nem az első országos gitártáborról van szó, hisz alighanem a nagy múltú Mevisz-gitártáborok voltak az elsők. Miért első országos evangélikus gitártábor lett mégis a neve a június 30. és július 6. között Nagybörzsönyben rendezett szak-tábornak? Nos, a szervezők azt szerették volna, ha az ország egész területéről érkező evangélikus fiatalokból egy gitárzenekar alakul...**

Sokan szeretnek és tudnak gitározni, de a közös zenélés öröme a muzsikusokat „egységbe hozza”. Nagyobb az öröm, amikor nem egyedül zenél valaki, hanem társakkal együtt muzsikálva tudja az Isten dicsőségére megszólaltatni azt, ami a lelkében van.

A nagybörzsönyi táborba hét egyház-megyéből érkeztek fiatalok – Kővágó-örstől Gyöngyös, Szekszárdtól Galgácsáig. Az idei tábornak a jövő megalapozása is a célja volt. A tizenöt lelkes táborozóból ugyanis tíz gyerek ott és akkor fogott először szakszerűen gitárt a kezébe.

Szinte mindenki saját hangszerrel érkezett, így nem jelentett gondot a három helyszínen egyszerre történő, vetésforgóban zajló oktatás. Volt, aki az egy hét alatt két zeneiskolai tanév anyagát teljesítette, és volt, aki a negyedik napon kezét pihentetni kényszerült a keletkezett vízhiányok miatt. De ez sem jelentett az oktatók számára akadályt a zenére való nevelésben, hiszen a „gyengélkedőknek” jutott konga vagy valamilyen ritmushangszer, no és persze az éneklés.

A táborban három, felsőfokú zenei végzettséggel rendelkező neves szaktanár avatta be a gitáros újoncokat a hangszeres játék apró rejtelmeibe. A tábor szakmai vezetője *Bozzay Izabella Katalin* (zenei alapismeretek, gitár), művészeti vezetője *Tóth Mónika* (kamarazene, gitár) volt, és szakoktatóként jelen volt *Nemes András* (populáris gitárkíséret, gitár) is. A

tábor ötletgazdája és szervezője e sorok írója volt.

A reggeli és esti áhítatok Jákob történetét kísérték végig a lelki vezető, *Kollár Zsolt* nógrádi evangélikus lelkész segítségével; a fiatalok megtudhatták, hogyan lehet a csalóból Izrael (Istennel küzdő és győztes). A gyerekek rajzokat is készítettek a történethez, és a beszélgetések során szó esett az életben való érvényesülésről, istenhitről, megbánásról, bűnbánatról, megbocsátásról, az Istennel való küzdelemről s a győzelemről is.

A hét folyamán persze nemcsak gitároztak: több túrát is tehettek a táborozók, és erdei kisvasúttal utazva is gyönyörködhetek a csodálatos börzsönyi tájban. Délutánonként, a hangszertalálom alatt sem unatkozhatott senki, mert minden napra jutott valamilyen kreatív foglalkozás: gyöngyfűzés, fonás, tolltartódíszítés, hímzés.

A tábor befejezéséig zárókoncerten mutathatták be a fiatalok, mit tanultak a héten. Az oktatók odaadó munkájának eredményeképpen három ifjúsági éneket minden gitáros együtt kísért, a megalkult kamarazenekezek pedig argentin, mexikói és ír darabokat játszottak.

■ BOZZAY CECILIA

A fiatalok vallásosabbak, mint feltételezzük

A fiatalok és a fiatal felnőttek számára a vallás sokkal fontosabb, mint általában hisszük – állapította meg a német Bertelsmann Alapítvány által a július 15. és 20. között az ausztráliai Sydneyben zajló katolikus világfűjsági találkozó alkalmából készített tanulmány.

Világszerte öt fiatal felnőttből – 18 és 29 év közöttiek – négy vallásos, 44 százalékuk mélyen vallásos, vagyis élénken foglalkoztatják őket hitbeli kérdések, gyakran imádkoznak, és a vallás a hétköznapi életükre is kihat. Csak 13 százalék számára nem jelent semmit a vallás – írják a tanulmány szerzői, akik 2007. június és október között 21 országban mintegy 21 ezer fiatal véleményét tudakolták meg.

Különösen vallásosak a fiatal felnőttek az iszlám államokban és a fejlődő országokban.

Európán kívül a fiatal protestánsok 80 százaléka mélyen vallásos és 18 százalék éppenhogy. A 18–29 éves európai protestánsok között hét százalék a mélyen vallásos. Hasonló a hely-

zet a fiatal katolikusok körében, akiknek Európában egynegyede, Európán kívül azonban 68 százaléka mélyen vallásos.

A nagymértékben vallásos országokban – mint Nigéria vagy Guatemala – a fiatal felnőttek 90 százaléka naponta legkevesebb egyszer imádkozik, Indiában, Marokkóban vagy Törökországban négy megkérdezett közül három. Franciaországban viszont a fiatal felnőtteknek csupán kilenc százaléka imádkozik napjában, ez az arány Oroszországban nyolc, Ausztriában pedig hét százalék. Kivételt képez a fejlett ipari országok közül az Amerikai Egyesült Államok, ahol a fiatalok 57 százaléka imádkozik naponta.

„Tipikusan európainak, nyugatinak” minősítette az alapítvány azt a feltevést, hogy a fiatalok kevésbé vallásosak, mint szüleik és nagyszüleik. Brazíliában, Törökországban és Nigériában a fiatal felnőttek 90 százaléka, Izraelben, Indonéziában és Olaszországban 80 százaléka hisz Istenben, illetve a halál utáni életben; Marokkóban ez az arány 99 százalék.

► MTI

Minden a misszió eszközévé válhat

Beszélgetés Verasztó János lelkésszel

► **Utolsó emlékem szerint Békásmegyeren szervezett gyülekezetet a lakótelepen élő evangélikusokból. Napjainkban azonban már Répcelakon kell keresnem Verasztó Jánost, aki egyúttal a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói lelkésze. A lelképáztartással egy ünnepi istentiszteletet követő gyülekezeti ebéden beszélgettem. A répcelaki és csánigi evangélikusoknak az adott okot a hálaadásra, hogy a közelmúltban befejeződött a lelkészlakás külső felújítása, és így Rostáné Piri Magda esperes május 18-án felszentelhetette a megszületett parókiát és az azt körülölelő kerítést, amelyet – hazánkban egyedülálló módon – Luther-rózsá díszít.**

– Ha nem tévedek, nem sokkal a hittudományi egyetem elvégzése után kerültek párjával Békásmegyere. Minden bizonnyal nagy kihívást jelentett két fiatal kezdőnek, hogy a nulláról indulva kellett gyülekezetet szervezniük...

– Feleségem, Magyar Melinda 1991-ben végzett a teológián, én 1993-ban fejeztem be tanulmányaimat. Nemescsó volt az első egyházközség, ahol szolgáltunk, innen kerülünk Békásmegyere, akkor még csak két – egy már megszületett és egy születendő – gyermekkel. (A lelkész házaspár jelenleg négy gyermeket nevel. – A szerk.) D. Szabik Imre püspök úgy küldött ki bennünket, hogy arra kért, tegyünk meg mindent a panelházakban élő evangélikusok megkeresése és gyülekezetté formálása érdekében.

– Hogyan igyekeztek eleget tenni e kérésnek, miként kezdték hozzá ehhez a szolgálathoz?

– Idő hiányában sajnos nem mesélhetem el minden kalandunkat, de az tény, hogy regénybe illő vállalkozás volt. Úgy vette kezdetét, hogy kaptunk egy lakást a helyi önkormányzattól. Miután beköltöztünk, becsöngetett hozzánk egy itt élő evangélikus asszony egy olyan listával, amely azoknak a testvéreinknek a nevét és címét tartalmazta, akiket ő ismert. Ebből az „adattárból” kiindulva kezdtük el aztán megszervezni a gyülekezetet. De „csak” másfél évet töltöttünk Budapesten, mert a lelkészvisszateletele után szerettünk volna vidékre költözni. Így kerültünk ide, Répcelakra.

– Mostani szolgálati helyükön az ünnepi istentisztelet és a szentelés előtt még volt egy kis idő arra is, hogy körbenézzünk a gyülekezetben. Mindenütt szebbnél szebb épületeket láttam.

– 1996-ban jöttünk ide, és folytattuk az elődök által megkezdett lelki munkát. De tudtuk, előbb-utóbb fizikai értelemben véve is építkeznünk kell, olyan leromlott állapotban voltak a Répcelak-Csánigi Evangélikus Egyházközség tulajdonában lévő ingatlanok. A répcelaki templom belsejét 1998-ban renováltuk, a hangszerek királynőjét ebben a hajlékban 1999 és 2000 között újítottuk fel és építettük át hangversenyorgonává. 2000-ben ezenkívül épült még egy garázs is.

– Ha jól tudom, ekkor rövid szünetet követett az építkezések sorában.

– Három év elteltével, 2003-ban fogtunk hozzá a répcelaki gyülekezeti ház külső felújításához, 2004-ben a szórvány, Csánig akkora már nagyon rossz állapotban lévő evangélikus imaházát renováltuk az európai uniós SAPARD-pályázat segítségével. A rá következő esztendőben készült el a répcelaki templom külső felújítása és az épület díszkivilágítása. Ekkor öntöttünk új harangot is.

– Számomra eddig ismeretlen és kedves volt az a gesztus, hogy a harang az ünnepi isten-

tisztelet közben is megszólalt a keresztes imádság után.

– Úgy tartja a mondás, hogy a harang az élőket hívogatja, a halottakat elsírítja, és a villámok erejét megtöri. Amikor az új harangunk elkészült, akkor merült fel az ötlet, hogy ne csak a gyászt jelezze, hanem minden egyes keresztesen – a keresztes imádság elhangzása alatt – szólaljon meg, utalva az élet továbbélésére, egy gyermek születésére és arra, hogy egy újabb taggal bővült a gyülekezetünk.

– Visszatérve az építkezésekre, „lezárás-képp” következett a parókiák: 2006-ban a belső, idén a külső felújítás, az udvar rendbetétele és a Luther-rózsás kerítés. Hogyan fogalmazódott meg Önben az utóbbi, hazánkban tudomásom szerint egyedülálló ötlet?

– Településünk 2001. július elsején nyerte el a városi rangot. Az evangélikus templom és a lelkészlakás a helység központjában áll, ezért fontos volt számomra, hogy itt egyszerű, méltóságteljes eszközökkel fejezzük ki felekezeti hovatartozásunkat. Erre a legmegfelelőbbnek a Luther-rózsás ősi szimbóluma találtam, amely egyszerre utal mind az egyetemes keresztesre, mind pedig az evangélikusságra. Sokat beszélgettem Gecsei Miklós kovácsmesterrel, aki a szomszédos Páliban lakik. Ő egyébként római katolikus, de örömmel vállalta – és munkatársaival szerintem nagyon jól meg is oldotta – ezt a feladatot.

– Gondolom, most már egy darabig nem kell, hogy több építkezés miatt fájjon a feje...

– Azért még vannak terveink, szeretnénk építeni egy vendégházat, amely más gyülekezetek ideérkező, kiránduló tagjait, úgy tíz főt tudna befogadni.

– Aki az evangélikus templom és parókiák felé igyekszik, láthatja a megszületett római katolikus templomot is. A vélhetően nagyobb lé-

lekszámú katolikuság mellett hány lutheránus él itt?

– A répcelak-csánigi evangélikus gyülekezet 1250 főt számlál, közülük hétszázán fizetnek egyházfenntartói járulékot. Nagyon lelkesek és aktívak, szívesen állnak rendelkezésre, ha valamilyen gyülekezeti eseményről vagy akár építkezéssel van szó. Legutóbb, a parókiák külső felújításakor is körülbelül ötmillió forintot tett ki az egyházközség tagjainak ingyen, önkéntes adományként végzett munkája.

– A felügyelő, Gömböcz Róbert az ünnepi istentisztelet utáni közgyűlésen utalt is arra, hogy az együttes fáradozás milyen sok örömet tartogatott a résztvevőknek, erőssive összetartozásukat. Hasonló „közösségépítő eszköz” lehet zenekaruk, a Vekker is. De Ön mint a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület kerületi missziói lelkésze bizonnyal a misszió lehetőségét is meglátta, amikor létrejött ez a fiatalokból álló csapat.

– A Vekkerrel valóban elmondhatjuk, hogy alapítása és működése a tudatos missziói stratégia része, de természetesen, hogy nem pusztán észérvekből kiindulva, hanem Isten indítására hozták létre közösségünk zenés tagjai – kántorunk, Szalay Szabolcs és másodfelügyelőnk, Csontár Gábor – 1997-ben. Ők írták a dal-szövegeket is. A Vekker első önálló albuma 2002-ben jelent meg *Jöjj, Uram* címmel, a rajta lévő számok meghallgathatóak Répcelak város honlapján, a www.repcelak.hu oldalon keresztül. Maga az album a lelkési hivatalban rendelhető meg.

– A közeljövőben élőben is hallhatjuk szólni a Vekker?

– Készen, a Szélerózsán fogunk zenélni.

– „A Vekkerrel valóban elmondhatjuk, hogy alapítása és működése a tudatos missziói stratégia része” – mondta. Ennek milyen egyéb elemeit említené még?

– Úgy vélem, hogy minden a misszió eszközévé válhat. Az igehirdetés vagy a zene éppúgy, mint például a már hagyományosan mondható gyülekezeti csendeshétvégéink, a hitébresztést célzó konfirmandustáboraink vagy azok az évente ismétlődő látogatások, amikor nyári angoláborkunka amerikai testvérgyülekezetünkkel érkezik hozzánk egy misszionárius házaspár és velük néhány fiatal.

Egyetértek Rostáné Piri Magda esperessel, aki az ünnepi istentiszteletünkön mondott igehirdetésében hangsúlyozta, hogy a fizikai értelemben vett építkezés soha nem történhet az úgynevezett lelki építkezés rovására. Véleményem szerint a kettő szorosan összetartozik. Ha elő a gyülekezet tagjainak a hite, akkor az minden tekintetben – így az épületeken is – meglátszik, és a szép, otthonos környezet könnyebben kedveli bárki lelki otthonának. Egyébként pedig azt gondolom, hogy a gyülekezetnek nem a templomban van a helye. A vasárnapi istentiszteleteken természetesen igen, de különben, a hétköznapokban a templom falain kívül minden hívőnek kötelessége, hogy szavaival és cselekedeteivel, azaz egész életével szelíden, de határozottan tegyen tanúbizonyságot a körülötte és vele élőknek a megváltó Jézus Krisztusról.

■ GAZDAG ZSUZSANNA

ISTENTISZTELETI REND / 2008. július 20.

Szentháromság ünnepe után 9. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: 1Kor 10,1–13; Jer 1,4–10. Alapige: Lk 16,1–9. Énekek: 395., 439.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; **II., Hívősvölgyi út 193., Fehé** de. 10. (úrv.) Róza István; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztójánovics András; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.); **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Pintér Károly; de. 11. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; du. 6. Gerőfi Gyuláné; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Bláthy Ottó u. 10. (Betánia Szeretetszolgálat)** de. 9. Benkóczy Péter; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. Kissura Tibor; **XI., Németszőlgyi út 138.** de. 9. Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zuglói, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) dr. Szentpétery Péter; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. dr. Szentpétery Péter; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Széchy Béla; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blaticzky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blaticzky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kósa László; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kósa László; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Zászkaliczky Pál; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Zászkaliczky Pál; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. 11. László Lajos.

ISTENTISZTELETI REND / 2008. július 20. – Balaton

Alsődörgicse de. 11.; **Badacsonytomaj** de. 9.; **Balatonalmádi (Bajcsy-Zs. u. 5.)** du. 4.; **Balatonboglár** de. 11.; **Balatonfenyves (református templom)** du. 6.; **Balatonfüred** de. 9.; **Balatonszárszó (evangélikus üdülő)** de. 9.; **Fonyód** de. fél 10.; **Hévíz** du. fél 5.; **Keszthely** de. fél 11.; **Kisdörgicse** du. fél 2.; **Kötce** de. 10.; **Kővágóörs** de. fél 12.; **Mencshely** de. 11.; **Nemesleányfalu** du. 2.; **Révfülpölde** de. 10.; **Siófok** de. 10.; **Süme** du. fél 3.; **Szentantalfa** de. háromnegyed 10.; **Veszprém** de. 10.; **Zánka** de. fél 9.

NÉMET NYELVŰ ISTENTISZTELETEK

Balatonboglár de. fél 10.; **Hévíz** de. fél 10.; **Siófok (kápolna)** de. fél 10.

■ Összeállította: VITÁLIS JUDIT

Evangelikus szállások a neten

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

► Lapunk múlt évi 31. számában jelent meg az egyházi szálláshelyekről szóló írásom e rovat hasábjain. Akkor sajnálkoztam, hogy nem áll rendelkezésre – sem evangelikus szinten, sem a többi egyházzal összefogva – olyan portál, amelyen a szabadságukat egyházi környezetben eltölteni kívánók ilyen szálláshelyet találhatnak. Ígéretet is tettem, hogy az idei évre elkészül a gyűjtőportál. Ma már elérhető az *Evangelikus szállásportál* a <http://szallas.lutheran.hu> címen, noha tartalmában még meg sem közelíti a kívánt, elvárt mértéket. Reményeim szerint ezen írás is segíti a honlap megismerését mind a szállásokat kínáló, mind a kikapcsolódást keresők körében.

Mit is kínál a portál a szállásadóknak? Először azt, hogy az általuk kínált szálláshellyel kapcsolatban minden fontos információt (elérhetőség, árak, szállás leírása és a többi) megjelentethetnek. Ezt persze megtehetik gyűlékezetiük vagy szervezetiük honlapján is, de lássuk be, ilyen esetben meglehetősen esetleges, hogy milyen gyakran találunk rá a kínálatra a keresők. A *Szállásportál* minden szállást egy felületen kínál, így aki egyszer odatalált, az akár az összes szállás-kínálatot meglehetősen egyszerűen megnézheti, ezáltal könnyebben ráakadhat bárkiére.

Hogy magát a portált könnyebben megtalálja a látogató, arról a honlap beállításai gondoskodnak. A portál fel van készítve valamennyi, a keresőmotorokat segítő hasznos trükkel, így például a Google találati listáján bővebb tartalom esetén sokkal előbb „végezhet” egy-egy szállás, mintha a gyűlékezeti honlapon keresztül jelenne csak meg. Így mindenképpen jobb kihasználtságot lehet biztosítani. A portál linkjét is minél több helyen megjelentetjük.

A felkerülni kívánókat kérjük, hogy a szállás leírásán kívül a településről, annak környékéről, a szomszédos helységekről és a kirándulási lehetőségekről is írjanak. Ezek a szövegek aztán egyszerűen megjelennek az adott szállás oldalain, másrészt ezekből és a szállásadó által ajánlottakból kerülnek ki a *címkék*. Ezek a címkék a látogatót segítik. Ha valaki olyan szállást keres, amelynek közelében kirándulási lehetőségek vannak, akkor csak be kell írnia a *kirándulás* szót, és máris sorolja az oldal az ilyen szállásokat. A címkék természetesen mint linkek a szállások mellett is megjelennek.

A honlapra a szövegek kívül korlátlan számban felkerülhetnek képek és filmek is. A képek megjelenhetnek a szövegbe ágyazva és galériákba rendezve. A filmek esetében legfeljebb két-három perceseket javasunk. A feltöltött videókat a látogató a portál felületébe ágyazva tekintheti meg. Ahol nem áll rendelkezésre film, ott segítséget tudunk nyújtani az elkészítésében.

A legtöbb szállásadó időnként külön-

böző akciót hirdet. Ezek természetesen megjelenhetnek a portál felületén, könnyen megtalálható, külön dobozban. Minden szállás hozzáférést kap az ilyen akciók, de akár a szálláshoz kapcsolódó egyéb események feltöltéséhez, így könnyen, gyorsan eljuttathatók az információk a látogatókhoz.

Mit kap a látogató? Elsősorban egy sor egyházi szálláshelyet egyetlen helyen. Nem kell végigkeresnie az internetet, nem kell telefonálgatnia ismerősökhez, a *Szállásportálon* – reményeink szerint rövidesen – valamennyi evangelikus szállásról információkat kaphat. Elolvashatja bemutatkozásukat, megismerheti árait, akcióikat. Megnézheti fotóikat, hogy képet alkothasson a szállásról és környezetéről. Ahol van ilyen, ott megnézheti a videofilmeket, amely – a képpel ellentétben – valószínűleg érzést kínál, egy-két percbe sűrítve lényegesen több információt ad, mint egy több tucat képből álló galéria.

Mind ez természetesen – eltekintve egy-egy film esetleges elkészítésétől – nem kerül semmibe! Illetve talán negyed órába, amíg valaki összeállítja az induló anyagot. Van erre igény nálunk?

■ – ERDELYI –

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Burgonyatorta

Hozzávalók a tésztához: 4 tojás, 25 dkg porcukor, 25 dkg áttört főtt burgonya, 3 evőkanál liszt, 3 evőkanál zsemlemorzsza, fél csomag sütőpor.

A krémhez: 10 dkg Rama margarin, 10 dkg porcukor, 25 dkg áttört főtt burgonya, 4 dkg keserű kakaópor, 2 evőkanál rum, 1 csomag vaníliás cukor.

Elkészítés: a tésztához a tojások sárgáját jól kikeverjük a porcukorral. Hozzáadjuk a burgonyát, majd a lisztet, a zsemlemorzsát és a sütőport. A kemény habbá vert tojásfehérjét óvatosan be-

FOTÓ: BODA ZSUZSA

leforgatjuk, majd a masszát margarinnal kikent, belisztezzük, 25 centiméter átmérőjű tortaformába simítjuk. Előmelegített sütőben körülbelül 160 Celsius-fokon 35 perc alatt megsütjük.

A krém elkészítéséhez a margarint először magában, majd a porcukorral keverjük habosra. Hozzáadjuk a burgonyát, a kakaóport, a rumot, a vaníliás cukrot, és jól kidolgozzuk.

A kihűlt tésztát félbevágjuk, megtöltjük a krémmel, és kívülről is bekenjük vele a süteményt.

BÉRES Az egészséges emberért

Az ízületi porcok egészségéért

Egy rossz mozdulat. Egy nyilálló érzés a derekunkban, a térdünkben vagy a vállunkban. Sokak ezeknek a tüneteknek a megjelenésekor szembesülnek avval, hogy ízületeik nem működnek úgy, ahogy szeretnék.

A probléma fiatalabbakat és időseket egyaránt érinthet. Ízületeinket sokféle módon terheljük. Fokozottan használjuk intenzív sportoláskor, fizikai munka végzésekor, vagy elég egy kicsi súlytöbblet is, amikor a normálisnál nagyobb súly nehezedik a csípő-, a boka- és a térdízületre. De azt is tudomásul kell vennünk, hogy ahogy idősödünk, úgy kopnak az ízületeink is. Az idő előrehaladtával a porcszövet anyagcseréje lelassul, a porcállomány elvékonyodik, és csökken a rugalmassága.

Amíg nincs probléma, addig nem is jut eszünkbe, hogy minden egyes mozdulatunknál használjuk valamelyik ízületünket, és ezáltal napról napra mekkora terhelésnek vannak kitéve. Ezért többnyire meglepődünk, amikor kiderül, hogy baj van. Bizonyos mozdulatok fájdalmassá válhatnak, vagy szélsőséges esetekben akár meg sem tudjuk mozdítani a karunkat, lábunkat a fájdalomtól.

A Béres Egészségtár **Porcerő italpor** komplex étrend-k-

egésztető készítmény glükózamin- és kondroitin-szulfáttal, valamint metil-szulfonil-metánnal (MSM). A glükózamin-szulfát és a kondroitin-szulfát hozzájárul a porc fő szerkezeti elemeinek felépítéséhez és fenntartásához, így fontos szerepet játszik az ízületi porcok épségének megőrzésében és regenerálásukban.

A metil-szulfonil-metán (MSM) szerves formában kötöttként tartalmazó vegyület, mely elősegíti a porc egészséges szerkezetének megőrzését. Összetevői elősegítik a porc egészséges szerkezetének megőrzését és az ízületek normál működését.

A **Porcerő italpor** összetevői hozzájárulnak a normális porcképződéshez, elősegítik a porcok épségének megőrzését, így az ízületek megfelelő mozgathatóságát.

A **Porcerő italpor** javasolt sportolóknak, akiknek az ízületei fokozott igénybevételnek vannak kitéve; idősebb korúaknak az ízületek egészséges működéséhez és a normális porcképződéshez, valamint túlsúlyos személyeknek és nehéz fizikai munkát végzőknek az ízületek túlterheltsége miatt.

Figyeljünk oda jobban ízületeinkre is, hogy sokáig élvezhessük a mozgás örömeit!

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Kérem, hogy írástomat – ami a nagymamáról és a három kisgyerekről (köztük rólam is) szól – lapjokban megjelentetni szíveskedjenek.

„Nem halok meg” – mondta a nagymama

1944 őszén történt, a Felvidék egyik falujában.

Egy napon akna csapódott be egy kis házba, és a nagymama egyik lába súlyosan megsérült. Orvos, gyógykezelés akkor nemigen volt. A sérült nagymama ágyba került, sokat szenvedett, lázas lett. Közel járt hozzá a halál.

A legközelebbi hozzátartozókon kívül más rokonok, barátok is mellette voltak, de ő beszélni alig tudott. Ágya körül forgolódtak három kis unokája is.

A ház nyugalma fel volt dűlve. Beesteledett. Az unokák sírtak, hogy a nagymama beteg, és lefekvés előtt nem mesél nekik. A gyermekek édesanyja akkor már nem élt. Az özvegy édesapának hirtelen támadt egy gondolata. A három gyereket behívta a szomszéd szobába. A nagymama helyett ő kezdett el mesélni nekik. Erre a gyerekek megnyugodtak. Ezt követően imára kulcsolták össze kis kezeiket, és édesapjukkal együtt kérték Istent, hogy gyógyítsa meg a nagymamát. Édesapjuk, mélyreható imájuk közben, hirtelenül zokogásban tört ki. Eszébe jutott elvesztett felesége és az, hogy elveszítetik a nagymamát is, és mi lesz akkor a gyermekeivel?

A mély hitből fakadó ima meghallgatásra talált. Az apa szívét valami enyhülés, megkönnyebbülés hatotta át. Ima után három gyermekét a nagymama ágyához vezette. A lázas, addig szótlán beteg akkor megszólalt: „Nem halok meg, gyermekeim, még köztetek maradok.” E szavak hallatán mindannyian megkönnyebbültek és meghatódtak.

Az Istenbe vetett hit és a szívből jövő ima csodát tett. A nagybeteg hamarosan felgyógyult. A család még tizenhat éven át élt együtt a nagymamával, boldogan és nagy szeretetben.

PETROVICH ISTVÁN (Budapest)

Ismét határok nélkül voltunk

Ez évben is megrendeztük a mára már hagyományos „Ifjúság határok nélkül” (Jugend Ohne Grenzen) tábor. Negyven gyerek egy héten át a szomszédos Lépesfalván és Ágfalván töltötte az időt jókedvvel, nevetéssel.

Az idei tábor témája Bartimeus, a vak ember történetén alapult. Mit jelent vaknak lenni, milyen nehézségek érik a vakokat, hogyan lehet ilyen helyzetben élni? Gyermekeink csoportjátékokon élhették át azokat az élethelyzeteket, melyeket nap mint nap átélnek azok, akik nem látnak.

A másik történet: mit jelent szív által vaknak lenni? Élni az életet úgy, hogy elfordulunk mindentől és mindenkitől? Gyermekeink megtapasztalták, milyen jó szeretetet, segítséget adni, és milyen jó érzés kapni. A szív által látni tisztán a világot. Olyan keresztény emberrel lenni, mint Bartimeus, aki megpróbáltatásai ellenére hitt Istenben és a testvéri szeretetben, nem fordult el sem Istentől, sem embertől. S mikor Jézus Krisztus látóvá tette a szemét, még nagyobb hittel és szeretettel segítette embertársait.

Ami szintén jellemzője volt táborunknak: a magyar és a német nyelv ápolása, baráti kapcsolatok elősegítése a szomszédos lépesfalvi gyerekekkel. Olyan maradandó élményekkel és kapcsolatokkal gyarapodtak, melyek meghatározhatják további életüket.

A csütörtöki napon nagy kirándulást szerveztünk az ágfalvi és a görbehalmi erdőben, ahol tanult túravezetőnk, ifj. *Udvardi Ferenc* barátom kalauzolt, és válaszolt mindkét nyelven a gyerekek által feltett sok-sok kérdésre.

Az idei tábor hatodik napja ütközött a nemzetközi ikerfesztivál időpontjával. De hogy mindenki mindkét programot meg tudja látogatni, táborunk meglátogatta az ikerfesztivált, maradandó élményeket szerezve minden gyermeknek. Napjainkat – amikor az időjárás engedte – a lépesfalvi strandon zártuk.

Itt szeretnék köszönetet mondani magam és a gyerekek nevében Ágfalva Község Önkormányzatának, különösen *Gaál István* polgármester úrnak, a német nemzetiségi önkormányzatnak, kiemelten *Böhm András* úrnak, a Soproni Evangelikus Egyházmegyének, főként *Gabnai Sándor* esperes úrnak, és minden szülőnek, aki anyagilag vagy bármely módon támogatta a tábor létrejöttét. S utoljára, de nem utolsósorban *Jakob Kruse* lépesfalvi lelkész úrnak, *Plöchl Illdikó* másodfelügyelőnek, *Brenner Károly* gondnok úrnak és egész családjának, feleségemnek, *Várallyayné Jenovai Szilviának* az önzetlen, végtelen segítségért, amit erejükön felül nap mint nap vállaltak a gyerekekért, gyűlékezettünk és a nemzetiségi kapcsolatok ápolásáért.

Isten áldását kérem, hogy az ilyen alkalmak erősítsék és megtartsák hitünket határon innen és túl. Legyen áldás mindenkin, aki létrehozza vagy segíti az ilyen alkalmakat. A testvéri szeretet, a másokra való odafigyelés az, ami gazdaggá teheti életünket. Legyünk Bartimeusok, lássunk tisztán keresztényi hittel, Isten nevében.

VÁRALLYAY PÁL gyűlékezeti felügyelő (Ágfalva)

Új istentiszteleti hely a kiskunhalasi kórházban

A Kiskunhalasi Ssemelweis Kórházban június 20-án ökumenikus részvétellel új istentiszteleti helyet szenteltek *dr. Batthyány-Strattmann László* tiszteletére. A kápolna kialakítását a kórház vezetősége kezdeményezte és valósította meg. A katolikus, református és evangelikus istentiszteleti alkalmak eddig a kórház II. emeleti tanácstermében zajlottak.

Az ünnepségen *dr. Babel Balázs* kalocsa-kecskeméti érsek végezte a szertartást, majd a másik két egyház képviselője mondott köszöntőbeszédet.

Az evangelikus köszöntőben elhangzott, hogy az ember teremtettséget tekintve ugyanúgy lelki, mint testi lény. Az orvosok gyógyító tevékenysége mellett a lélekre irányuló segítő szolgálat, mint például a meghallgatás, lelki problémák feldolgozása, a bátorító szó, a jézusi szeretet kifejezése pozitív, gyógyító hatással van az egész emberre. Az istentiszteleteken és a személyes beszélgetések során a lelki oldalt erősítjük az emberben, hogy képes legyen küzdeni a jobbulásáért, a sorsszerű helyzetekben pedig egy „mégis” belső erővel tudjon viszonyulni – a jézusi példa nyomán – betegségéhez, és megbékélni menjen el ebből a világból az örök hazába. A köszöntő egy Szentírásból vett mondattal zárult: „*Baráti szeretetre van szüksége a szenvedőnek...*” (Jób 6,14)

Az ünnepség megerített asztal körül folytatódott a kórház és a város vezetőségének részvételével. Kórházlelkészként hálás vagyok, hogy ebben a szép új kápolnában tarthatok közösségi alkalmakat, foglalkozásokat, és meghitt személyes beszélgetésekre is sor kerülhet.

HONTI IRÉN (Kiskunhalas)

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

HIRDETÉS

Szeretettel hívjuk Önt és kedves családját Bittner Abigél lelkészjelölt lelkészé avatásának istentiszteletére. A lelkézsztentelést Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke végzi. Helyszín: esztergomi evangélikus templom (Simor János u. 86.). Időpont: július 27., vasárnap 17 óra.

HIRDETÉS

A Deák téri orgonazenés áhítatok sorozatának keretében július 27-én, vasárnap 18 órai kezdettel a Weilheimi Dekanatus Új Kórusa énekel. Vezényel KMD Walter P. Erdt. Műsoron Liszt Ferenc Missa choralisa és Gárdonyi Zoltán Dicső éneke. Mendelssohn és Hesse orgonaműveivel közreműködik Hans-Helmut Graeger.

Következő számunkban:

Szélrózsa minden mennyiségben

„Nyitott templom éjszakája” lesz a pusztaföldvári evangélikus templomban július 25-én, pénteken este. 18 órától kiállítás, játékok: szószékfoglaló, célba dobás, bárányszerű, bejárható naptár, gyereksarok. 19 órakor az orosházi Immánuel együttes koncertje. 20 órakor könnyűzenés istentisztelet, ígét hirdet Deák László orosházi lelkész. 21 órakor Kis éji zene – mini orgonakoncert, közreműködik Alföldi Csaba. 21 óra 30 perckor filmvetítés. 23 óra után esti áldás és közös gyertyafényes éneklés. Szeretettel várunk mindenkit.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Televízióban

Július 27-én, vasárnap 11 órától a Magyar Televízió egyes csatornáján a Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozó záró istentiszteletét láthatjuk felvételről. Ígét hirdet dr. Szabó Lajos.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÓRBOTTYÁNBAN GOMBOS MIKLÓS aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához. Referencia: www.harangontes.hu. Levélcím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121. Tel.: 28/360-170; mobil: 30/948-9575. E-mail: gombosmi@harangontes.hu; gombosmi@invitel.hu.

APRÓHIRDETÉS

Az égre mutató kereszt alatt a templomtorony legszebb díszé a toronyóra. Ön-nél működik? Toronyóra-, harangjáték-, haranglengető-, vezérlőóra-készítés, -javítás. 5 év garancia. Konkoly Múvek Toronyóragyára, 1102 Budapest, Állomás u. 14., telefon: 1/260-7065, 30/949-2915.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Éppen azért: ne legyetek meggondolatlanok, hanem értsétek meg, mi az Úr akarata. Ef 5,17 (Jer 31,35; Mt 25,14–30; Fil 3,7–11/12–14; Zsolt 119,25–32) De mi is velünk az Úr akarata? Ha a Tízparancsot alapján megvizsgáljuk életünket, ha titkolt és nem titkolt dolgainkat Isten igéjének fényébe állítjuk, törvényével lemérjük – akkor elvesztettek vagyunk. Büntetésre és halálra méltók. Ha megtél, nincs mentségünk: nincs senki sem, aki megállhatna előtte. Mégis minden reggel azzal kelhetünk fel, és kezdetünk új napot, hogy van mentség – bár nem a mi igaz tetteinkért. Jézus Krisztus véérért van bocsánat. A törvény nem elavult, ósdi parancsot: ma is érvényes, de az evangélium erőteljesen szól, és értünk hangzik! Térjünk meg hozzá ma és újra és újra, adjunk halált azért, hogy az ítélő Isten, a megváltó és megszentelő Isten magához ölel.

Hétfő

Szeretlek benneteket – mondja az Úr. Mal 1,2a (Mk 9,37; 1Kir 3,16–28; Mk 4,26–29) Isten nem akkor kezd el törődni velünk, szeretni minket, amikor mi azt először észleljük, amikor először hallgat meg egy imádságot, vagy ad egy jelet – hanem az anyaméhtől fogva Istenünk, és Jézus a világ végezetéig marad velünk, övével. Nem átmeneti állapot az isteni gondviselés, az a szeretet, amellyel Isten szeret, nem olyan, mint a mi véges és feltételekhez kötött szeretetünk. Hiszem, hogy minden helyzetben van megoldás nála, és nincs messze a segítség. Szeretettvágyal, -ínséggel van tele az emberiség, és keresi a fogódzót. Bár meglátnánk már végre az igaz szeretet forrását: „Én szeretlek benneteket” – mondja az Úr.

Kedd

Nagy irgalmaddal mégsem semmisítetted meg és nem hagytad el őket. Neh 9,31 (2Pt 3,15; Ez 3,16–21; Mk 4,30–34) Az Istennel való megbékélés egész életemet új alapra helyezi. Száznyolcvan fokos fordulat ez, hiszen eddig magam voltam életem középpontjában. Amiben bízom, annak az alapját Isten vetette meg, ő tartja kezében. A kereszténység nem „magánügy” abban az értelemben, hogy a fenti ígét sem elég magunkban forgatni, hanem tudatni kell a világgal. Egy atomjaira hulló, értékváltságban lévő világgal. Nem hagyott el az Isten, mi se hagyjuk el őt – ez az egyedüli esélyünk és jövőnk.

Szerda

Miért tart fájdalmat szüntelen, miért nincs gyógyulás súlyos sebére? Olyan vagy hozzám, mint a csalóka patak, amelyben nincs állandóan víz. Jer 15,18 (ApCsel 3,2–3,6; Mt 19,4–7/8–12/13–15; Mk 4,35–41) „Egyetlen ismeret van, a többi csak toldás: alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.” (Weöres Sándor: A teljesség felé) A hit, ami ajándék, amit kérhetek, amit megkaphatok, amit megőrizhetek, amiben növekedhetek, ami által megszabadulok. Alattam a föld, a realitás: a bajok, fájdalmak, sebek, terhek, amelyek lehúznak. Amelyektől még őt sem látom, csak mint csalóka patakot érkekelem. Fölöttem az ég: elérhetetlen messzeségben. A kettő között, illetve a kettőben ott vagyok én. De nem mindegy, hogyan... Keressük mi is a fokokat, bennünk is van létra.

Csütörtök

Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászülte minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre. 1Pt 1,3 (Zsolt 142,6; Ef 5,15–20; Mk 5,1–20) Íme, beteljesedett a prófétai ígért! A messiási várakozásokra megérkezett a válasz: Jézus az. Küldetése, szenvedése, halála, feltámadása, megdicsőülése az isteni feltevés szerint végbement. Az elképzeléseket felülírva, a várakozásokat szintén messze felülmúlva, sőt „botrányosan”: nem uralkodni, hanem szolgálni, nem ítélni, hanem üdvözíteni jött, nem halálra ítélni, hanem újjászülni. Akár „újszülötktént”, akár már régóta hitben járóként ne felejtünk el ezért minden napon halált adni.

Péntek

Krisztus mondja: „Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem.” Jn 10,14 (Jer 31,10; Jn 19,9–16a; Mk 5,21–34) A pásztor ruhájáról, botjáról, erszényéről, kalapjáról felismerheti bárki. A jó pásztor „ismérveit” azonban másutt keresem: felnyitom a Bibliát. Elmondok egy imát. És tudom, hogy az övéi között engem is számon tart. Ezért még mélyebben ismerni akarom őt, és figyelek nagyon a hangjára...

Szombat

Bemenve a templomba Jézus kezdte kiűzni azokat, akik árusítottak és vásároltak a templomban, felborította a pénzváltók asztalait, a galambárusok székeit. Mk 11,15b (Ézs 56,7c; Lk 12,42–48; Mk 5,35–43) Amikor először láttam egy templomban pénzbedobós automatát, nem akartam hinni a szememnek. A kupola kivilágítását lehetett vele pár percre megvásárolni. Jó-jó, magas az árszám, megszóltuk már, hogy semmi sincs ingyen. Valahogy mégis azonnal erre az ígére kellett gondolnom. De az a világosság, amit odabent, Isten házában keresünk, szintén „felülről” jön, de annakívül, hogy csöndben kérjük őt, hogy megvilágosodjunk, semmi más nem kell tennünk. S az az érték, amelyet üres kezünkbe beletesznek, szintén nem árusítóasztalról származik. Hála Istennek...

■ KÖHÁTI DÓRA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 20-ától július 27-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>10.00 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet Miskolcra (60')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.15 / PAX Titokzatos Erdély (útfilm) (ZMC – 56')</p> <p>17.35 / m2 Ábel az országban 1–2. (magyar tévéfilm, 1994) (114')</p> <p>19.35 / Bartók rádió A Biblia éve 2008, 100/32. rész Mendelssohn: Éliás (oratórium) (205')</p> <p>20.00 / PAX Gyermekszemmel (riportfilm) (30')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház félórása</p> <p>14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Franz Schubert I. A csoda éve (60')</p> <p>15.10 / Duna Tv Olimpia – Az emberiség ünnepe 6/1.: Az olimpia versenyszámai (ismeretterjesztő sorozat, 2007) (30')</p> <p>15.05 / m2 Beszterce ostroma 3/1. rész (magyar tévéfilmsorozat, 1976) (77')</p> <p>16.15 / PAX Templomi bábjátékosok találkozója Példabeszédek (bábelőadás) (42')</p> <p>19.45 / Duna Tv Örökké a tied (norvég dokumentumfilm, 2006) (52')</p>	<p>7.30 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>9.00 / m2 Csillagvitéz (magyar bábfilm, 1987) (56')</p> <p>11.00 / Hallmark Még emlékszem a szeretetre (amerikai film, 1991) (88')</p> <p>11.45 / PAX Tíz emberöltő ünnepe (riportfilm) (ZMC – 24')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház félórása</p> <p>14.20 / Duna Tv Földre szállt angyal (amerikai játékfilm, 1999) (86')</p> <p>21.00 / Filmmúzeum A nap vége (svéd filmdráma, 1957) (87')</p>	<p>9.00 / m2 Az ezerevű lány (magyar mesejáték, 1979) (60')</p> <p>11.35 / RTL Klub Kóristák (francia–svájci–német dráma, 2004) (96')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bízunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>15.20 / Duna Tv „Egészen az Úr Jézusé lenni” – Egy kalocsai iskolánövér missziós útja Kínába (magyar dokumentumfilm, 2007) (32')</p> <p>17.05 / Duna II. Autonomia Gyógyító szeretet (magyar dokumentumfilm, 2002) (31')</p> <p>22.55 / Duna Tv Zöld sárkány (amerikai játékfilm, 2001) (108')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>6.30 / ATV „Nem csak kenyérről él...” (ism.) (10')</p> <p>10.00 / PAX Keresztény üzletek Budapesti 3. rész (ism.) (riportfilm) (27')</p> <p>11.00 / Hallmark Az otthon két ege (amerikai filmdráma, 2001) (100')</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonalok Kovács Katalin kajakos (30')</p> <p>15.45 / Duna Tv Székely gyors – A zarándokvonat (magyar dokumentumfilm, 2008) (28')</p> <p>16.30 / PAX Búcsújárás (dokumentumfilm) (55')</p>	<p>9.00 / m2 Bors néni (magyar tévéfilm, 1981) (67')</p> <p>11.20 / Duna II. Autonomia Párhuzamos gondolatok – Udvardi Erzsébet és Korzenszky Richárd (magyar dokumentumfilm, 2004) (21')</p> <p>13.49 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/33. rész (11')</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonalok Karinthy Márton (30')</p> <p>14.30 / Zone Europa A Rózsa énekei (magyar–olasz filmdráma, 2003) (98')</p> <p>21.00 / Duna Tv A dibley-i lelkész 13/1.: A megérkezés (angol tévéfilmsorozat, 1994) (29')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>12.00 / PAX Szántatok újat, amíg van rá idő (istentisztelet) (59')</p> <p>12.05 / Bartók rádió Budapesti Bach-hét 2008 VII/1. rész (50')</p> <p>15.35 / Duna II. Autonomia A dunai hajós, 2/1. rész (magyar tévéfilmsorozat, 1974) (55')</p> <p>20.25 / mtv „Szinház az egész...” A MASZK Országos Színészegyesület gálaestje Közvetítés felvételről a Madách Színházból (75')</p> <p>21.15 / Duna Tv Liliomfi (magyar játékfilm, 1954) (107')</p>	<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>11.00 / mtv A Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó záró istentiszteletének közvetítése felvételről. Ígét hirdet dr. Szabó Lajos. (60')</p> <p>11.15 / Duna II. Autonomia Isten kezében (26')</p> <p>17.35 / m2 Ábel Amerikában 2/1–2. rész (magyar tévéfilm, 1998) (65' + 65')</p> <p>18.15 / PAX Invocatio Musicalis (koncertfilm) (ZMC – 60')</p> <p>21.55 / Bartók rádió A Biblia éve 2008 100/34. rész (65') Mozart: Davidde penitente, Bach: C-dúr trioszonáta</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Nyomdai előállítás: Egri Nyomda Kft.
3300 Eger, Vincellérskola u. 3.
Felelős vezető: Kopka Viktor vezérigazgató

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa
(zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő/EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2585 Ft, fél évre 5170 Ft, egy évre 10340 Ft, szomszédos országba egy évre 35 100 Ft (137,5 euró), egyéb külföldi országba egy évre 41 000 Ft (161 euró).

Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – ÉnekKincsTár (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

